

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก

ภารกิจประเมินและรับรองสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 (ภปพ.1) สำนักประเมินและรับรอง
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

คำนำ

รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก สังเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยรายงานฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) การศึกษาปฐมวัย และส่วนการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ทั้งนี้ผู้จัดทำได้ศึกษาและใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 เป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กต่อไป

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ อาจารย์สมบูรณ์ สุธีระกุล อาจารย์กชพร พิสิฐนฤมิตร อาจารย์บุษรา ฉัตรวัฒนกำจร และคณะผู้บริหาร สมศ. ที่ร่วมให้ข้อเสนอแนะในการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คณะผู้จัดทำ
กันยายน 2563

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ฅ
ส่วนที่ 1 ส่วนนำ	
1.1 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย	1
1.2 หลักการและแนวคิดสำคัญการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563)	2
1.3 แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563)	3
1.4 วิธีและขอบเขตการประเมิน	3
ส่วนที่ 2 กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563)	
2.1 กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563)	5
2.2 แนวทางการพิจารณาและการตัดสินระดับคุณภาพ	6
ส่วนที่ 3 รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก	
3.1 ข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็ก	13
3.2 สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก	21
3.3 ประเด็นจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก	32
3.4 การสังเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะจากรายงานการ ประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของ ศูนย์พัฒนาเด็ก	46
3.5 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย	60

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด	21
2	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการ เล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด	22
3	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด	23
4	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค	24
5	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการ เล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค	25
6	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค	26
7	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค	27
8	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการ เล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ จำแนกตามภาค	28
9	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค	29
10	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน	31

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ประเด็นจุดเด่นด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่า ระดับคุณภาพดี และไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	33
12	ประเด็นจุดเด่นด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการ ประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใด ต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	34
13	ประเด็นจุดเด่นด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี ผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดี และไม่มีผลการประเมิน ด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	35
14	ประเด็นจุดเด่นด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยง เด็ก สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลการประเมิน อย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดี และไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่า ระดับคุณภาพดี	36
15	ประเด็นจุดเด่นด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและ ไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	36
16	ประเด็นจุดเด่นด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดี และไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	37
17	ประเด็นจุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้านที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดี และไม่มีผล การประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	38
18	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลประเมินอย่างน้อย หนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	40
20	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	41
21	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	42
22	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็ก สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	42
23	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยสถานรับเลี้ยงเด็ก สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	43
24	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้านที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	44
25	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้านที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	45
26	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้านที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	45
27	ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษา แบบ 7 ด้าน ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี	46

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามภูมิภาค	13
2	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามที่ตั้ง	14
3	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามสังกัด	14
4	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลาง ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด	15
5	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันตก ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด	16
6	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออก ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด	16
7	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด	17
8	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด	18
9	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด	18
10	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามภาค จังหวัด และที่ตั้ง	19
11	แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามเขต	20
12	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด	21

สารบัญแนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
13	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด	22
14	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด	23
15	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค	24
16	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค	25
17	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค	26
18	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค	27
19	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค	28
20	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค	29
21	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กด้านบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร	30

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
22	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร	30
23	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร	31
24	แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน	32

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกศูนย์พัฒนาเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ผู้จัดทำได้นำผลจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของ ศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการรับรองแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 1,971 แห่ง ประกอบด้วยศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1,481 แห่ง (ร้อยละ 75.14) ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 387 แห่ง (ร้อยละ 19.63) และศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 103 แห่ง (ร้อยละ 5.23) โดยจำแนกรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 1,971 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่ม 1 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดี และไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี จำนวน 237 แห่ง (ร้อยละ 12.03)
- กลุ่ม 2 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 566 แห่ง (ร้อยละ 28.71)
- กลุ่ม 3 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินทุกด้านในระดับคุณภาพดี จำนวน 1,168 แห่ง (ร้อยละ 59.26)

ผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามรูปแบบในการจัดการศึกษา ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) มีจำนวน 1,875 แห่ง และ 2) ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) มีจำนวน 96 แห่ง โดยมีผลการประเมิน ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ในด้านบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่มีผลประเมินในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 66.51) รองลงมาคือ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ 23.84) ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนา ส่วนใหญ่มีผลประเมินในระดับคุณภาพดี (75.79) รองลงมาคือ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ 14.24) และด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่มีผลประเมินในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 79.84) รองลงมาคือ ระดับคุณภาพดีมาก (ร้อยละ 10.45) และศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลประเมินคุณภาพภายนอกส่วนใหญ่ในระดับคุณภาพดีทุกด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย ด้านสถานที่สะอาด ปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ ระดับคุณภาพพอใช้ ตามด้วยระดับคุณภาพดีมาก และระดับคุณภาพปรับปรุง ตามลำดับ และไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้ผลประเมินในระดับคุณภาพดีเยี่ยม

ผู้จัดทำได้สังเคราะห์รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ของศูนย์พัฒนาเด็กจำแนกตามสังกัด เพื่อให้ทราบประเด็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ จากนั้นนำประเด็นที่มีค่าร้อยละสูงสุดมาสังเคราะห์เป็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้จัดทำจึงได้รวบรวมและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัด ดังนี้

1) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

♦ ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด (ร้อยละ 46.47) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 88.15) โดยมีผลจากการสังเคราะห์ ดังนี้

จุดเด่น

1. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมและจริยธรรม ประพฤติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความเสียสละ มุ่งมั่นพัฒนางานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูหรือผู้ดูแลเด็ก มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กที่ชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีความตระหนักในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กตามแผนงาน จัดโครงการ และกิจกรรมโดยให้ทุกฝ่ายทั้งบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็ก โดยการส่งเสริมให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กได้รับการฝึกอบรมทักษะความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับการศึกษาปฐมวัย การอบรมความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมให้ครูและผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาการศึกษาปฐมวัย
3. ศูนย์พัฒนาเด็กให้ความสำคัญด้านมาตรการในการรักษาความปลอดภัย หรือแผนเผชิญเหตุ มีการซักซ้อมในการป้องกันภัยหรือความเสี่ยง มีถังดับเพลิงประจำอาคาร พร้อมทั้งติดตั้งสัญญาณเตือนภัย มีการจัดซ่อมแผนดับเพลิง การหนีไฟให้แกครูหรือผู้ดูแลเด็ก และเด็ก ด้านการรักษาความปลอดภัยด้านโรคติดต่อ จัดให้มีการคัดกรอง ตรวจสุขภาพวัดไข้เบื้องต้นให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนทุกวัน ในด้านการรักษาความปลอดภัยแก่เด็ก มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ปกครองที่รับ-ส่งเด็กพร้อมลงนามทั้งเข้าและเย็น ด้านอาคารสถานที่ทั้งภายนอกและภายในอาคาร มีความมั่นคงแข็งแรง แสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี และเอื้อต่อการเรียนรู้

จุดที่ควรพัฒนา

1. ศูนย์พัฒนาเด็กยังขาดการจัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หรือแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีไม่สอดคล้องกัน เป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ระบุไว้ในแผนไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดหรือประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนส่วนใหญ่ยังไม่มีบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กและชุมชน การดำเนินงานจึงไม่เป็นไปตามแผน ขาดความเป็นระบบ ขาดการติดตาม ปรับปรุง พัฒนาแผน ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานที่จะส่งผลให้บรรลุตามเป้าหมายได้
2. ศูนย์พัฒนาเด็กไม่มีหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก หรือมีหลักสูตรแต่ไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก เนื้อหาของหลักสูตรไม่เป็นปัจจุบันไม่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 การบริหาร

หลักสูตรไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะการประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงพัฒนาให้มีสาระของชุมชนหรือท้องถิ่น

3. ศูนย์พัฒนาเด็กขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจากต้นสังกัด ขาดการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หรือมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแต่ไม่เป็นระบบ และขาดความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กควรมีการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีให้มีความสอดคล้องกัน ทั้งเป้าหมาย ตัวชี้วัด มีการจัดทำโครงการและสรุปผลรายงานโครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ควรมีการผสมผสานความร่วมมือกับท้องถิ่นอำเภอหรือท้องถิ่นจังหวัดเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงาน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก ศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบ มีตัวแทนชุมชน ราษฎรชาวบ้าน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เสนอต่อต้นสังกัด โดยผู้อำนวยการกองการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบ ส่งเสริม สนับสนุนพร้อมให้คำชี้แนะอย่างต่อเนื่อง

2. ศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดทำหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กให้เหมาะสม และสอดคล้องกับช่วงวัยของเด็ก ปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 มีการเชื่อมโยงบริบทของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้ให้ชัดเจน โดยการเชิญวิทยากรจากภายนอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย หรือนักวิชาการศึกษา หรือเพื่อนครูจากศูนย์พัฒนาเด็กใกล้เคียงที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มาให้ความรู้ เป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน มีการประเมินหลังการใช้หลักสูตร และนำมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3. ต้นสังกัดและศูนย์พัฒนาเด็กควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามงาน จัดทำปฏิทินการนิเทศการสอนของครูหรือผู้ดูแลเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ร่วมกันประชุมวางแผน กำหนดระยะเวลาการนิเทศ ประเด็นการนิเทศที่ชัดเจนและสะท้อนผลเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กได้นำผลจากการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนางาน ต้นสังกัดและศูนย์พัฒนาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นำประเด็นที่ศึกษามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ และดำเนินการตามขั้นตอนที่ต้นสังกัดกำหนด และควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในได้ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

♦ ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ร้อยละ 74.71) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ร้อยละ 53.32) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนและการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการจัดโครงการหรือกิจกรรม แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบทั้ง 6 กิจกรรม และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ มีการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง

2. ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการอบรมหลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การอบรมหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กมุ่งแสวงหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ สื่อประกอบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็ก สื่อทำมือ และสื่อสำเร็จรูปมีเพียงพอและหลากหลายในการส่งเสริมการเรียนรู้

3. ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีบุคลิกภาพที่ดี มีนิสัยอ่อนโยน สุภาพ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีเมตตาต่อเด็ก ให้ความรักและเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคน มีการพบปะผู้ปกครองของเด็กโดยการไปเยี่ยมบ้าน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ทั้งนี้ครูหรือผู้ดูแลเด็กได้จัดโอกาสให้เด็กทุกคนได้ฝึกทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตาม และปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัยพื้นฐานให้กับเด็กเพื่อปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำร่วมกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จุดที่ควรพัฒนา

1. ครูหรือผู้ดูแลเด็กขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แต่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก ไม่ได้ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนทำให้ไม่สามารถพัฒนาเด็กได้อย่างรอบด้าน และไม่มีการประเมินผลแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. ครูหรือผู้ดูแลเด็กขาดการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ ไม่มีเครื่องมือการประเมินพัฒนาการ ไม่มีการประเมินพัฒนาการเด็ก ข้อมูลสารสนเทศในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน การสรุปผลรายงานการส่งต่อเด็กในแต่ละช่วงชั้นไม่เป็นระบบ

3. ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ยังไม่มีการจัดมุมประสบการณ์ให้เพียงพอเหมาะสมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การผลิตสื่อ การใช้สื่อไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก การใช้แหล่งเรียนรู้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะ

1. ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 โดยมีการประสานความร่วมมือกับท้องถิ่นอำเภอหรือท้องถิ่นจังหวัดให้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ตาม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก พัฒนา ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตาม กระบวนการของการจัดการศึกษาแบบ Active Learning เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM) การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) โดยนำแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่บริเวณศูนย์พัฒนา เด็กมาจัดทำเป็นโครงการ และประเมินผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือปรับปรุงแบบ บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ให้ถูกต้อง โดยควรประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง มีการ ประเมินความรู้ สาระความรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กทุกหน่วยการเรียนรู้ สรุปผล การประเมินอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และเมื่อสิ้นปีการศึกษา ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดทำบันทึก ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อสรุปผลรายงานแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบ หรือส่งต่อสถานศึกษาที่เด็กเข้ารับ การศึกษาต่อไป

3. ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่หลากหลาย เพียงพอ และน่าสนใจ จัดทำสื่อให้ครอบคลุม 4 สาระความรู้ตามหลักสูตร โดยมีการจัดทำทะเบียนควบคุมสื่อ จัดหาสื่อให้สอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์ จัดให้มีการประเมินสื่อที่ใช้อย่างเป็นระบบ และจัดทำ รายงานการประเมินการใช้สื่อเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรใช้สื่อ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้หลากหลายมากขึ้น ทั้งที่เป็นสื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น โดยปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของท้องถิ่น มาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เชิญตัวแทนภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น ทำของเล่นด้วยวัสดุจาก ธรรมชาติ จากของเหลือใช้ การทำอาหารพื้นบ้าน การเพาะปลูกง่าย ๆ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง

♦ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 66.47) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การเจริญเติบโต สมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 23.46) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. เด็กมีสุขภาพแข็งแรง มีรูปร่างสมส่วน มีน้ำหนัก ส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีกล้ามเนื้อเล็กและมัดใหญ่ที่แข็งแรง มีสุขภาพช่องปากที่ดี ปราศจากโรค มี สุขภาพจิตดี ร่าเริง แจ่มใส เนื่องจากเด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กจัดให้ และมีการชั่งน้ำหนัก ส่วนสูงอยู่เสมอเด็กได้รับการส่งเสริมให้มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี เด็กได้รับการตรวจ สุขภาพและล้างมือทุกเช้าเมื่อมาถึงโรงเรียน รู้จักล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากเข้าห้องน้ำจนเป็น นิสัย เด็กได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีและฉีดวัคซีนป้องกันโรคที่จำเป็นและได้รับการทันตกรรมสุขภาพ รวมทั้งเด็กได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นหรือคัดกรองอาการป่วยรายวันเป็นประจำ

2. เด็กได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยครูหรือผู้ดูแลเด็ก โดยการเล่า นิทานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสนทนาที่เสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยจะสอดแทรกในทุกกิจกรรมที่ เด็กทำ เด็กได้รับการส่งเสริมในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของไทย ปลูกฝังให้เด็กมีมารยาทตาม วัฒนธรรมแบบไทยให้ความร่วมมือในการแต่งกายแบบไทย สุภาพเมื่อพบผู้ใหญ่ รู้จักแสดงความเคารพได้ เหมาะสมตามวัยด้วยการไหว้และกล่าวทักทายสวัสดี รู้จักแสดงความเคารพอย่างนอบน้อมเหมาะสมตามวัย

3. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ มีระเบียบวินัย เข้าแถว อดทน รอคอย เช่น เดินเข้าแถว เป็นระเบียบเรียบร้อย เด็กมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข ร่าเริง แจ่มใส และอารมณ์ดีผ่านการเล่น เด็ก มีความ มั่นใจในตนเอง กล่าวพูด กล่าวแสดงออก มีความภูมิใจในผลงานของตนเอง ยิ้มเมื่อได้รับคำชมหรือการปรบมือชื่น ชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและบุคคลที่คุ้นเคย เล่นและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข มี น้ำใจช่วยเหลือเพื่อน และรู้จักแบ่งปัน

จุดที่ควรพัฒนา

1. เด็กยังไม่ได้ได้รับการส่งเสริมสุขอนามัย สุขอนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพของตนเองตามวัย การ ดูแลความสะอาดของเครื่องแต่งกาย การล้างมือหลังเข้าห้องน้ำ การใช้ช้อนในการรับประทานอาหาร การ จัดเก็บของใช้ส่วนตัว และไม่ใช้ของร่วมกัน อาทิ แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น

2. เด็กไม่ได้ได้รับการส่งเสริมให้ดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน แปรงฟันไม่ถูกวิธีหรือไม่ได้ แปรงฟัน การตรวจสุขภาพช่องปากและฟันไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เด็กบางส่วนนำขนมกรุบกรอบ ขนม หรือเครื่องดื่มที่มีรสหวานส่งผลเสียต่อช่องปากและฟัน มารับประทานที่ศูนย์พัฒนาเด็ก ส่งผลให้เด็กฟันผุ

3. เด็กยังไม่ได้ได้รับการตรวจสุขภาพประจำวัน หรือตรวจความสะอาดของร่างกาย อาทิ เล็บ หู ผม เป็นต้น ไม่มีการบันทึกน้ำหนัก และส่วนสูงของเด็กเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัยอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. เด็กควรได้รับการพัฒนาให้รู้จักการดูแลสุขภาพอนามัย โดยการฝึกปฏิบัติให้ดูแลรักษา ความสะอาด เช่น ฝึกการล้างมืออย่างถูกวิธี ฝึกการใช้ช้อนส้อมหรือช้อนส้อมในการตักอาหารเข้าปากด้วยตนเอง ไม่ใช้มือหยิบจับอาหาร รักษาความสะอาดไม่หกเลอะเทอะ เป็นต้น ศูนย์พัฒนาเด็กอาจติดแผ่นภาพขนาดใหญ่ ที่แสดงขั้นตอนการล้างมือที่ถูกวิธีในบริเวณอ่างล้างมือ เน้นย้ำการปฏิบัติของเด็กอยู่เสมอ และประสานความ ร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยดูแลการปฏิบัติของเด็กที่บ้าน ฝึกให้เด็กทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัยอย่าง สม่าเสมอ

2. เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้แปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันทุกวัน ควรมีแปรง สีฟันขนานไว้ พร้อมแก้วน้ำ และผ้าเช็ดมือเป็นส่วนตัว รวมทั้งจัดสถานที่ที่เหมาะสมถูกสุขลักษณะสำหรับให้ เด็กแปรงฟัน โดยครูหรือผู้ดูแลเด็กควรสอนวิธีการแปรงฟันตามหลักวิธีของกรมอนามัย ผ่านการเล่านิทาน สื่อ การ์ตูน หรือการร้องเพลงประกอบท่าทาง ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติจริง นำผลการประเมินมาใช้

วางแผนโดยให้เด็กมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นสุขนิสัยที่ดี และสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กควรทำข้อตกลง ขอความร่วมมือและประสานความเข้าใจกับ
ผู้ปกครองในการงดนำขนมขบเคี้ยว หรือเครื่องดื่มที่มีรสหวานให้เด็กมารับประทานที่ศูนย์พัฒนาเด็กให้ชัดเจน

3. เด็กควรได้รับการตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำทุกวัน โดยครูหรือผู้ดูแลเด็กต้องบันทึก
น้ำหนัก ส่วนสูง และบันทึกการตรวจสุขภาพ เช่น ผม ศีรษะ หู เล็บมือ เล็บเท้า ปาก ลิ้น ฟัน จมูก ตา ผิวหนัง
ใบหน้า และเสื้อผ้า เป็นต้น ตามกระบวนการตรวจสุขภาพเด็กที่ถูกต้อง และหากมีร่องรอยการบาดเจ็บที่
เกิดขึ้น ครูหรือผู้ดูแลเด็กจะต้องแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบ ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมให้เด็กได้ดูแลรักษา
ความสะอาดร่างกาย การดูแลเรื่องความปลอดภัยของตนเองได้เบื้องต้นตามวัย โดยการฝึกฝนให้ติดเป็นนิสัย
การกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติพร้อมกันด้วยการสร้างข้อตกลง การใช้เพลง การใช้นิทาน การใช้สัญญาณ เพื่อให้เด็ก
ได้ปฏิบัติร่วมกันกับเพื่อนอย่างต่อเนื่องทุกวัน ทำให้ติดเป็นนิสัย และกลับไปปฏิบัติที่บ้านต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยกองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น และ
สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ควรดำเนินการในการส่งเสริม สนับสนุน กำหนดนโยบายเชิงรุก
ด้านการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัด โดยการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กแบบยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม จำแนกตามระดับ
ตำบล อำเภอ และจังหวัดคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบที่ได้มาตรฐานอำเภอละ 1 แห่ง ที่มีความพร้อมทั้งใน
ด้านบุคลากร งบประมาณ และความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นแม่ข่ายหรือพี่เลี้ยง มีการลงนามเพื่อทำความ
ร่วมมือ (MOU) ร่วมแลกเปลี่ยน พัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการ
ศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก และครูหรือผู้ดูแลเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการ
ประจำปี แผนพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การ
จัดทำสื่อ การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้สะอาดปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้
ท้องถิ่นอำเภอ และท้องถิ่นจังหวัดควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องใช้เป็นข้อมูลรายงาน
คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในภาพรวมของ
จังหวัด

2. จัดทำบันทึกลงนามความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย หรือมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้เข้า
มามีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการให้แก่บุคลากรในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งผู้บริหาร
นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กเช่น การจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กให้
สอดคล้องกับบริบทของชุมชน การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร การ
สร้างเครื่องมือ แบบวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก
ปฐมวัย การผลิตสื่อเทคโนโลยี และสื่อธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ในด้านการขาดแคลนอัตรากำลังอาจ

ทำความร่วมมือขอสนับสนุนให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมาฝึกสอน จัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น

3. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากองค์กรภายนอก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น หน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด หน่วยงานเอกชน บริษัทต่าง ๆ ผู้ปกครอง ครูจากสถานศึกษาในระดับพื้นฐาน ประชาชนชาวบ้านคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น โดยจัดตั้งภาคีเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนทุนสนับสนุนทรัพยากร การใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน การจัดทำฐานข้อมูลเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อเอื้ออำนวยในการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ควรมีตัวแทนของแต่ละศูนย์หมุนเวียนกันในการเยี่ยมชม ศึกษาดูงาน และให้คำชี้แนะแก่ศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อร่วมกันพัฒนาระดับศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

2) สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

◆ ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 54.55) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 88.15) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมีความรู้ความสามารถ มีภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีในองค์กร ให้ ความสำคัญและมุ่งมั่นในการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีคุณภาพ มีการบริหารจัดการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยจัดเป็นหมวดหมู่ตามงานต่างๆ สะดวกต่อการใช้งาน ข้อมูลเป็นปัจจุบัน
2. สถานรับเลี้ยงเด็ก มีโครงสร้างการบริหารงานและมอบหมายงาน ให้ผู้ดูแลเด็กรับผิดชอบงานตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล มีหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมคุณภาพของเด็กอย่างหลากหลายตามศักยภาพของเด็ก มีโครงการหรือกิจกรรมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
3. สถานรับเลี้ยงเด็กมีอาคารที่มั่นคงแข็งแรงตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีขอบเขตและมีทางเข้าออกที่ชัดเจน สะอาด ปราศจากมลพิษ มีสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร มีสนามเด็กเล่นที่เหมาะสม ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีห้องกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรมกลางแจ้งที่เหมาะสม ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ตกแต่งการจัดมุมที่เก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ และเหมาะสม สะอาด สวยงาม เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูเด็กได้เป็นอย่างดี

จุดที่ควรพัฒนา

1. การบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กยังไม่เป็นระบบ ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผน การประกันคุณภาพภายใน โดยส่วนใหญ่จึงไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการหรือกิจกรรม ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการบริหารจัดการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็ก

2. สถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีหลักสูตรของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือมีหลักสูตรแต่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2560 หรือหลักสูตรที่มียังไม่ครอบคลุม และไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก

3. สถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีระบบการเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลเด็กไม่เป็นปัจจุบัน ขาดความสมบูรณ์และความถูกต้อง ไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันทั่วทั้งที่เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ทำให้การประสานงาน การควบคุมและแก้ปัญหาทำได้ล่าช้า เนื่องจากยังจัดเก็บข้อมูลเป็นเอกสาร ไม่มีการสำรวจหากเกิดการสูญหาย

ข้อเสนอแนะ

1. สถานรับเลี้ยงเด็กควรวางระบบการบริหารภายในสถานรับเลี้ยงเด็กร่วมกับบุคลากร เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน แผนการจัดทำกิจกรรมหรือโครงการ การประเมินผลการจัดกิจกรรม เป็นต้น

2. สถานรับเลี้ยงเด็กควรดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เป็นปัจจุบันและในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ควรกำหนดโครงการที่จะดำเนินงานระหว่างปี เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ เป้าประสงค์ และอัตลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้ ควรประกาศใช้หลักสูตรตามแผนพัฒนาการศึกษา และให้มีการประเมินการใช้หลักสูตรของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไป

3. สถานรับเลี้ยงเด็กควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศแต่ละงานให้เป็นระบบ มีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เช่น งานการบริหารจัดการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานวิชาการ งานสัมพันธ์ชุมชนและการพัฒนาเครือข่าย เป็นต้น ควรมีกระบวนการดำเนินงาน มีการวางแผน มีการดำเนินงาน มีการตรวจสอบ กำกับ ติดตามและประเมินผลงาน สรุปผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา

♦ ด้านผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ร้อยละ 60.00) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ร้อยละ 59.52) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองจากการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีความเข้าใจหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้เทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ จัดทำสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย สามารถจัดทำแผนการ

จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตามช่วงอายุ ของเด็ก สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่ เน้นเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้

2. ผู้ดูแลเด็กมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดูแลเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายมีความเหมาะสม เรียบร้อย มีคุณธรรม จริยธรรมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กด้วยความรัก และเมตตา มีความรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ผู้ดูแลเด็กมีเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อใช้ประกอบการประเมินพัฒนาการเด็กครบทั้ง 4 ด้าน มีแบบประเมินพัฒนาการ แบบบันทึกพฤติกรรม บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ นำผลการประเมินมา ปรับปรุงและพัฒนาเด็ก จัดเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล เพื่อส่งผ่านในลำดับขั้นต่อไปอย่างเป็นระบบ

จุดที่ควรพัฒนา

1. ผู้ดูแลเด็กไม่ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือแผนการจัดประสบการณ์ไม่ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กจึงไม่ได้ ดำเนินการตามแผน และไม่มีการประเมินผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมหลักยังไม่ครบทั้ง 6 กิจกรรม การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ จากประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติยังมีน้อย การบันทึกหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ ประเมินพัฒนาการเด็กยังไม่ต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน

3. ผู้ดูแลเด็กเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริม ประสบการณ์การเรียนรู้ยังไม่เหมาะสม ไม่ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน กิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ของ ผู้ดูแลเด็กยังไม่หลากหลาย ไม่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ดูแลเด็กควรพัฒนาตนเองในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ซึ่งต้องจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นแบบมีจุดมุ่งหมาย สร้างเสริม ประสบการณ์และธรรมชาติการเรียนรู้ให้แก่เด็กตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผู้ดูแลเด็ก ควรจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ ซึ่งหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญสำหรับ การจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างสมดุล และรอบด้านตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

2. ผู้ดูแลเด็กควรจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้ดูแลเด็กทุกคนใน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่น่าสนใจให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเก็บเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมเพื่อให้เด็กได้พัฒนาทั้ง 4 ด้านเต็มตาม ศักยภาพตามวัย ควรมีการจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ อย่างน้อย 4 มุม เช่น มุมเกมการศึกษา มุมบทบาทสมมติ มุมหนังสือ มุมประสบการณ์ให้มีความแปลกใหม่ท้าทายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กทุกครั้งควรมี

การบันทึกพฤติกรรมเด็กอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ควรมีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม และนำผลมาปรับปรุง

3. ผู้ดูแลเด็กควรประสานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมาใช้ในการจัดการศึกษา เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้กับเด็กปฐมวัยนั้นต้องพิจารณาในหลักของความสอดคล้องกับหลักการสนับสนุนพัฒนาการของเด็กและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนการประเมินผลพัฒนาการตามวัตถุประสงค์การศึกษา

♦ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 56.36) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 28.57) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. เด็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตามวัย เล่นร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับ เกือบของเล่นของใช้เข้าที่ ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ยิ้มแย้ม แจ่มใส ร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง กล่าวพูด กล่าวแสดงออก

2. เด็กได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักการอดทนรอคอย การเสียสละ มีความสามัคคี และมีความพร้อมทางด้านสติปัญญาที่จะไปศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองทุกคน

3. เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ มีน้ำใจรู้จักแบ่งปัน พุดจาสุภาพ รู้จักขอบคุณและขอโทษ มีจิตอาสา ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน รับผิดชอบทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายได้ตามวัย ขึ้นชมในความสามารถ ผลงาน หรือความสำเร็จของผู้อื่น แสดงความอ่อนโยน สงสาร และเห็นใจคนหรือสัตว์เอื้อเฟื้อและรู้จักการแบ่งปัน

จุดที่ควรพัฒนา

1. เด็กยังขาดระเบียบวินัย ในการเก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ การเข้าแถว มารยาทในการรับประทานอาหาร การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและข้อตกลงทั่วไปซึ่งเด็กยังปฏิบัติได้ไม่เหมาะสมตามวัย

2. เด็กส่วนใหญ่ขาดทักษะและโอกาสในการแสดงความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีในการร่วมกิจกรรมประจำวัน ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบและการทำงานที่ได้รับมอบหมายยังมีน้อย ขาดคุณลักษณะที่ดีในด้านการแบ่งปัน

3. เด็กยังมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย การรู้จักการไหว้ ขอบคุน ขอโทษ การพูดจาลงท้ายด้วยคำสุภาพ ครับ ค่ะ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย การปฏิบัติตามวัฒนธรรมและความเป็นไทย และการเคารพธงชาติยังขาดการปลูกฝังให้เกิดเป็นนิสัยในตัวเด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. เด็กควรได้รับการปลูกฝังฝึกหัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยเป็นอย่างมาก โดยผู้ดูแลเด็กควรฝึกให้เด็กฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง และปฏิบัติตาม เช่น การฝึกความอดทน รู้จักการรอคอย การพูดที่มีคำลงท้าย ครับ หรือ ค่ะ โดยผู้ดูแลเด็กต้องมีเทคนิควิธีการในการเก็บเด็ก เช่น การฝึกเด็กให้เข้าแถวโดยการให้เด็กยืนเข้าแถวตามสัญลักษณ์ การรอคอยรับประทานอาหารพร้อมกัน การเข้าแถวล้างมือตามลำดับก่อนหลัง ทั้งนี้ควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองให้ช่วยส่งเสริมเมื่อเด็กอยู่ทางบ้านด้วย ในเรื่องฝึกฝนการอดทน รอคอย เพื่อให้เด็กปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัยที่ติดมาต่อไป
2. เด็กควรได้รับการพัฒนาให้มีพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้มีความกล้าพูด กล้าแสดงออก การสื่อความคิด ใช้ภาษาสื่อสาร มีการเล่นโดยอิสระตามความต้องการของตนเอง โดยครูหรือผู้ดูแลเด็กสามารถกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อฝึกทักษะความเป็นผู้นำสลับสับเปลี่ยนเป็นรายวันหรือสัปดาห์เพื่อปลูกฝังทักษะความกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง
3. เด็กควรได้รับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมประเพณีและความเป็นไทย โดยผู้ดูแลเด็กควรมีกิจกรรมในการฝึกมารยาทในการพูด การฟัง การไหว้ การแสดงความเคารพ มารยาทในการรับประทานอาหาร สุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพ ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาสังคมนิสัยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การไหว้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ การพูดมีหางเสียง “ค่ะ ครับ” การพูดทักทาย “สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ” การรับประทานอาหาร ดื่มน้ำและดื่มนมให้หมดไม่เหลือทิ้ง การไม่เล่นหรือพูดคุยกันระหว่างรับประทานอาหาร การสวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกจากห้องเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดควรดำเนินการจัดทำนโยบายแบบเร่งด่วน ภายใต้โครงการ “สถานรับเลี้ยงเด็กต้นแบบที่มีมาตรฐาน” ควบรวมสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีหลายแห่งในพื้นที่ตำบล หากพบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กใดมีมาตรฐานการดำเนินงานที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ควรมีการเจรจาและจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่รับผิดชอบการศึกษา เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเบื้องต้นในการดำเนินงาน และร่วมกันวิเคราะห์พัฒนา ส่งเสริมการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรวางแผนพัฒนามาตรฐานของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2562 กับสถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่ง เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดควรกำหนดรูปแบบรายงานการประเมินตนเองโดยมีแบบฟอร์ม แนวทางหรือคู่มือการจัดทำ SAR ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กในสังกัดเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทุกปี

3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรผู้ดูแลเด็กในด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมความรู้ในด้านต่างๆ การจัดทำหลักสูตรปฐมวัย หลักสูตรการบริหารองค์กร รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยอาจทำความร่วมมือทางด้านวิชาการ (MOU) กับมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ หรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านปฐมวัย เพื่อเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงในการพัฒนาบุคลากรของสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไป

3) สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการสังเคราะห์รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 103 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) จำนวน 7 แห่ง และส่วนที่ 2 มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) จำนวน 96 แห่ง สรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำนวน 7 แห่ง โดยไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดี และไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี จึงไม่มีประเด็นจากจุดเด่น และศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี มีจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 นำประเด็นที่มีค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้านมาสังเคราะห์ จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

จุดที่ควรพัฒนา

1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การดำเนินงานไม่เป็นระบบ ไม่มีหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในยังไม่ชัดเจน
2. ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก การจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสม และไม่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย คือ การพูดจาไม่สุภาพ ไม่มีทางเสียง การแย่งของเล่นจากเพื่อน การไม่รู้จักแบ่งปัน และเด็กยังมีภาวะผู้นำน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กโดยจำแนกตามช่วงวัยให้ครบทุกช่วงวัย เพื่อนำไปใช้อบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตประจำวันและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็ก กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ควรกำหนดให้มี

การใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ศูนย์พัฒนาเด็กควรร่วมกันจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self – Assessment Report : SAR) ให้เป็นระบบ สะท้อนคุณภาพเด็กและผลสำเร็จของกระบวนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กอย่างชัดเจน ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดและควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่าย นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานต้น โดยให้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

2. ผู้ดูแลเด็กควรจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เช่น ให้เด็กได้วาดภาพอย่างอิสระ ปั้นดินน้ำมันหรือแป้งโดว์ตามจินตนาการ ประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากเศษวัสดุตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน จัดกิจกรรมเล่านิทานให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติหรือให้เด็กแต่งเติมเรื่องตามจินตนาการ ให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมทดลองทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมการทำอาหาร กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการให้เด็กที่เหมาะสมตามวัยได้ปฏิบัติจริงฝึกการตั้งสมมติฐาน การทดลอง การสังเกต การเปรียบเทียบ การสรุปผลการทดลอง และการนำเสนอ เป็นต้น และควรประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขพัฒนาเด็กรายบุคคลให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสมตามวัย

3. เด็กควรได้รับการฝึกมารยาทและวัฒนธรรมไทยที่ดี โดยผู้ดูแลเด็กควรฝึกให้เด็กใช้คำพูดที่สุภาพ มีคำลงท้าย “ค่ะ หรือ ครับ” ทุกครั้งที่พูดคุยกับเด็กเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้ทำตามจนเป็นนิสัย เด็กควรได้รับการปลูกฝัง อบรม หรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาเด็กด้านสังคม ในการทำกิจกรรมเสรี โดยเฉพาะการเล่นของเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรสร้างข้อตกลงกับเด็กให้เก็บของเล่นเข้าที่ทุกครั้งเมื่อเล่นเสร็จ เด็กควรได้รับการทำกิจกรรมด้วยการแบ่งกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มย่อย ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม จัดแบ่งหน้าที่ให้เด็กแต่ละคน รู้จักการทำกิจกรรมร่วมกัน แบ่งปันกัน เป็นตัวแทนในการนำเสนอ หรือเป็นผู้นำ มีความเสียสละ อาสาช่วยเหลืองานร่วมกัน เช่น การเป็นตัวแทนแจกใบงาน อุปกรณ์ต่าง ๆ ของเล่น ของใช้ มาให้กับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำนวน 96 แห่ง โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี จำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 และศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.29 นำประเด็นที่มีค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้านมาสังเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ศูนย์พัฒนาเด็กมีการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลด้านความสะอาดทั้งภายในและภายนอกอาคาร อย่างสม่ำเสมอ ทั้งพื้นที่จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องประกอบอาหาร บริเวณภายใน

อาคารสะอาด มีขอบเขต มีรั้วกำแพงกันชัดเจน มีความปลอดภัย ไม่มีแหล่งน้ำขัง ไม่มีจุดเสี่ยง อันตรายสำหรับเด็ก พื้นห้องน้ำ ห้องสุขาปูด้วยกระเบื้องกันลื่น มีล็อกโครกขนาดเหมาะสมสำหรับเด็ก เพียงพอ จัดแบ่งพื้นที่การใช้สอยเหมาะสม

2. ศูนย์พัฒนาเด็กมีคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กที่เข้มแข็ง ให้การดูแลและให้คำปรึกษาหารือ และร่วมกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็ก อย่างต่อเนื่อง เช่น ร่วมมือในการมาประชุม และมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กจัดขึ้น นำอาหารมาเลี้ยงเด็กและแจกของขวัญให้เด็กในกิจกรรมวันเด็กกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ องค์กรภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3. ศูนย์พัฒนาเด็กให้ความสำคัญด้านการใช้น้ำสะอาด เช่น การปรุงอาหาร การชำระล้าง วัตถุประสงค์ การชำระล้างภาชนะ เป็นต้น มีห้องประกอบอาหารแยกเป็นสัดส่วน มีประตู หน้าต่าง แข็งแรงได้มาตรฐาน จัดพื้นที่ภายในเป็นระเบียบ อากาศถ่ายเทได้สะดวก สะอาดเหมาะสม มีโต๊ะ ม้านั่งสำหรับเด็ก รับประทานอาหารขนาดเหมาะสมกับวัยเด็ก มีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพอาหารถูกต้องตามหลักโภชนาการ

จุดที่ควรพัฒนา

1. ความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ สถานที่แปร่งพื้น ไม่ถูกสุขลักษณะ มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีขนาดของสุขภัณฑ์ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารไม่ปลอดภัย มีเหลี่ยมเสาภายในห้องเรียน พื้นทางเดินคอนกรีตชำรุด สนามเด็กเล่นชำรุดและไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่มีรั้วกันรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็ก

2. ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษา ต่อ การอบรม สัมมนา ทำให้ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้าน

3. การจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ยังไม่ครอบคลุม การออกกำลังกายเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ยังมีน้อย ผู้ดูแลเด็กบางส่วนขาดการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย ขาดการปลูกฝังให้เด็กมีความประหยัด

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กควรดูแลสุขลักษณะห้องส้วมเรื่องความสะอาด พื้นต้องแห้ง และไม่ลื่น โถส้วมควรให้มีขนาดพอเหมาะกับสรีระของเด็ก ไม่ควรเป็นแบบนั่งยองกับพื้น หากยังไม่มียกประมาณที่จะเปลี่ยน ควรติดตั้งให้มีราวจับ ที่ปัสสาวะเด็กผู้ชายต้องทำเพิ่มเพื่อเป็นการแบ่งแยกการใช้ระหว่างเด็กผู้หญิง เด็กผู้ชาย และให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก อ่างล้างมือควรมี เจล หรือสบู่ ไว้ให้เด็กใช้ล้างมือ ควรจัดเป็นมุมประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ รอบบริเวณเสาภายในห้องเรียนเพื่อลดอันตรายที่เกิดจากเหลี่ยมเสาภายในห้องเรียน ควรจัดให้มี

ถึงดับเพลิงติดตั้งไว้ โดยเฉพาะภายในห้องเรียนที่ติดกับห้องครัว และบริเวณภายนอกที่เป็นลานสำหรับให้เด็กได้วิ่งเล่น หรือเล่นเครื่องเล่นสนาม ควรจัดทำแผนอพยพเด็กในกรณีเกิดไฟไหม้ และจัดสาธิตการใช้ถังดับเพลิงให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดทำสมุดสำหรับให้ผู้ปกครองลงชื่อเพื่อรับ - ส่ง เด็ก ควรมีช่องลงให้ลงชื่อทั้งมาส่งและรับกลับ และควรให้ผู้ปกครองเป็นผู้ลงชื่อเอง ทั้งนี้เพื่อป้องกันกรณีเด็กหายหรือเด็กกลับไม่ถึงบ้าน

2. ศูนย์พัฒนาเด็กควรให้ ผู้ดูแลเด็กศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และควรจัดให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรม พัฒนาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ เช่น การสร้างสื่อที่ทันสมัยประกอบการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ การให้เด็กได้ฟังนิทานจากการเล่าของครูหรือผู้ดูแลเด็กจากหนังสือนิทานเรื่องใหม่ๆ หรือจากสื่อวีดิทัศน์ และมีการซักถามเด็ก ให้ตอบคำถาม พร้อมสรุปคำสอนจากนิทานเรื่องต่างๆ เป็นต้น

3. ผู้ดูแลเด็กควรประสานกับต้นสังกัดให้จัดอบรมเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การเขียนแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและวิธีการจัดกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก เพื่อผู้ดูแลเด็กจะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับหลักสูตร เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรจัดทำเอกสารประกอบการทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเก็บออมและการประหยัด เช่น กำหนดข้อตกลงในการรับประทานอาหารให้หมดไม่เหลือทิ้ง และไม่รับประทานขนมกรุบกรอบ โดยอาจจัดทำโครงการหยุดซื้อขนมเพื่อการเก็บออมและเพื่อส่งเสริมให้เด็กเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ผ่านวิธีการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็ก ทบทวนและย้ำเตือนเป็นประจำทุกวัน รวมทั้งสื่อสารกับผู้ปกครองและติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็ก ปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย ส่งเสริมให้ออกกำลังกายเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้มากขึ้น เช่น จัดกิจกรรมปีนป่าย ไต่ วิ่ง ภายนอกห้องเรียน หรือนำเด็กออกสำรวจภายนอกห้องเรียน เป็นการส่งเสริมเพื่อให้เด็กได้รู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัย ส่งเสริมการทำกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การทำความเคารพ การเรียนรู้มารยาทและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันภายในห้องเรียน การพูดจามีหางเสียง ลงท้ายคำพูดว่า “ครับ” หรือ “ค่ะ” การเรียนรู้ประเพณีท้องถิ่นจากชุมชน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตามได้จนเป็นนิสัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรุงเทพมหานคร โดยสำนักพัฒนาสังคม ควรมีนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม หรือถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรุงเทพมหานครอย่างเต็มรูปแบบ โดยควรบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานเขตต่าง ๆ มีการปรับปรุง พัฒนาด้านหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ งบประมาณ บุคลากร สถานที่ทั้งด้านความสะดวก ความปลอดภัยให้ถูกสุขลักษณะ และเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้การดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สำนักงานเขตควรสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กที่ตั้งอยู่ภายในเขตเดียวกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบในแต่ละเขต โดยให้สำนักงานเขตเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ สถานที่ บุคลากรและสื่อต่างๆ ผ่านการจัดในรูปแบบโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากศูนย์พัฒนาเด็กที่เป็นต้นแบบในแต่ละเขต ขอความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนเอกปฐมวัยเข้ามาให้คำแนะนำการพัฒนาในแต่ละด้าน เช่น ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อาหาร สถานที่ สะอาดปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หรือการทำความร่วมมือในการรับนักศึกษาฝึกสอนเอกปฐมวัยมาฝึกสอนและพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นต้น

3. สำนักงานเขตควรสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก กับโรงเรียนขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตเดียวกัน เพื่อขอรับการสนับสนุน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แหล่งเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนการสอน ฯลฯ และควรมีการจัดตั้งแกนนำเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็ก มีวิทยากรแกนนำในแต่ละเรื่องของการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง

ส่วนที่ 1

ส่วนนำ

ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อ ๆ ไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นการลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว

การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทย ที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครูหรือผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย “เด็กปฐมวัย” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัยว่า หมายถึง เด็กซึ่งมีอายุยังไม่ครบหกปีบริบูรณ์และให้หมายความรวมถึงทารกในครรภ์มารดาด้วย

ในปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปี ที่มีพัฒนาการไม่สมวัยเป็นจำนวนมาก นับเป็นวิกฤตร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในสภาพสังคมที่บิดา มารดาและผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องพาเด็กปฐมวัยไปรับบริการการดูแลและพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีคุณภาพแตกต่างกันหลอมนักมาก ระหว่างกลุ่มมีโอกาสกับกลุ่มด้อยโอกาส ระหว่างการจัดการศึกษาเร่งเรียนจนเครียดกับแบบละเอียดความเอาใจใส่ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนทั้งจากมุมมองของการพัฒนาคุณภาพและการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาประเทศไทยมีหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง องค์กรท้องถิ่น เอกชนจัดบริการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินแตกต่างกันตามภารกิจของหน่วยงาน ในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา และสามารถประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานได้อย่างครอบคลุม (มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562)

หลักการและแนวคิดสำคัญการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563)

การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) ได้ปรับปรุงแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยได้ประกาศกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งได้กำหนดนิยาม “การประกันคุณภาพการศึกษา” ไว้ว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งจัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี และเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่างๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก โดย สมศ. จะดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าวพร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ในการดำเนินการ สมศ. อาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ จะทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา, 2561) ถือว่าเป็นการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ที่สะท้อนผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่

เกิดขึ้น (Accountability) ให้การประเมินคุณภาพภายนอกมีความท้าทายและช่วยกระตุ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากลตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล เพื่อการบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

หลักการการประเมินคุณภาพภายนอกจะเป็นการประเมินเชิงคุณภาพเน้นข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Data) ที่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงาน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระงานเพิ่มให้กับสถานศึกษา ใช้การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน (Peer Review) ผู้ประเมินภายนอกจึงต้องมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบการศึกษา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในระดับและประเภทที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก สามารถทำการประเมินคุณภาพภายนอกได้ตามบริบทของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Approach) ไม่มีการตัดสินผลการประเมินว่า “รับรอง-ไม่รับรอง” หากแต่มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการให้ข้อเสนอแนะที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาของสถานศึกษาและสนับสนุนให้มีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสู่สากลตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ตามแต่ละระดับและประเภทของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่

การกำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ มีดังนี้

1) การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเชิงคุณภาพ ที่เน้นข้อมูลเชิงประจักษ์ ลดภาระด้านเอกสารโดยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการสะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงานของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) ให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Approach) ที่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

2) แนวทางการตัดสินผลการประเมิน เป็นการสรุประดับคุณภาพของแต่ละประเด็นการพิจารณา โดยไม่นำมาสรุปหาค่าเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์ มุ่งเน้นการค้นหาสถานศึกษาด้านแบบที่มีนวัตกรรมจัดการศึกษา (Innovation) หรือสถานศึกษาที่มีข้อจำกัดในการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน

3) รูปแบบรายงานผลการประเมิน ประกอบด้วย (1) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา (2) การดำเนินการตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด และ (3) สรุปแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามผลการประเมิน

วิธีและขอบเขตการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ไม่มีการตัดสินผลการประเมินว่า “รับรอง-ไม่รับรอง” เพื่อให้การรับรอง (Accreditation) แต่จะเป็นการยืนยันการตรวจประเมินคุณภาพ (Certification) เพื่อให้เกิดการพัฒนา

คุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาของประเทศ เน้นการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องเชื่อมโยงแบบบูรณาการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ หน่วยงานต้นสังกัด และแนวคิดของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) รวมถึงมีความสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติในระดับการศึกษาต่างๆ โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

ก. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ที่จะต้องรับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษาและร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

ข. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความท้าทายและช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากล ให้เป็นไปตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

จากหลักการสำคัญในการพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก จึงนำมาสู่แนวคิด สำคัญ 4 ประการ คือ

1) ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและยุทธศาสตร์ของประเทศ

2) เน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม ให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาชาติ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล

3) ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่ จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต และสถานศึกษามีขีดสมรรถนะสูง สามารถพัฒนาตนเองได้อย่าง ต่อเนื่องในอนาคต

4) เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง หรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับ ภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ เป็นการประเมินที่เชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงหรือหน่วยงานต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาและ นโยบายการศึกษาของชาติ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงการเชื่อมโยงระบบ IQA และ EQA

ส่วนที่ 2

กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563)

กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) การศึกษาปฐมวัย

การพิจารณาผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนด และได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) และฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. และนโยบายหรือจุดเน้นของต้นสังกัด ที่สะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นการตรวจสอบเชิงยืนยันผลการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีแนวทางการพิจารณาการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2) ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 3) ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กำหนดมาตรฐานด้านอื่นนอกเหนือจากนี้ ผู้ประเมินภายนอกสามารถปรับแนวทางการพิจารณา และเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าวได้

ส่วนที่ 1 การประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

การพิจารณาระดับคุณภาพของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) การศึกษาปฐมวัย มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ แต่ละระดับคุณภาพเป็นการตัดสินเชิงคุณภาพที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง ดังนี้

ระดับ ดีเยี่ยม	หมายถึง	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการตามเกณฑ์ครบถ้วนสมบูรณ์ เหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย และมีนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี
ระดับ ดีมาก	หมายถึง	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการตามเกณฑ์ครบถ้วนสมบูรณ์ เหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง
ระดับ ดี	หมายถึง	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการตามเกณฑ์ครบถ้วนสมบูรณ์ เหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก

ระดับ พอใช้ หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการ และผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ เป็นไปตามเกณฑ์ แต่ไม่ครบถ้วน ในบางประเด็น

ระดับ ปรับปรุง หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่สามารถดำเนินการได้ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่

แนวทางการพิจารณาและการตัดสินระดับคุณภาพ

สมศ. ได้กำหนดแนวทางการพิจารณาการตัดสินระดับคุณภาพ โดยมีตัวอย่างการพิจารณา 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือด้านอื่นตามชื่อที่สถานศึกษากำหนด

แนวทางการพิจารณา : พิจารณาจากคุณภาพของการบริหารจัดการที่ส่งผลกระทบต่อรายการระดับคุณภาพเด็ก ในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ความเป็นระบบ พิจารณาจากกระบวนการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่องยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานที่ชัดเจน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

1.2 ความเชื่อถือได้ พิจารณาจากกระบวนการและผลการประเมินที่สถานศึกษาประเมินตนเอง กับผลการตรวจสอบจากสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง ในเชิงตรวจสอบยืนยัน แล้วพิจารณาความสอดคล้องของผลการตัดสิน ว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด อันสะท้อนความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน (ทั้งนี้ กำหนดเงื่อนไขว่า ถ้าระดับคุณภาพผลการประเมินแตกต่างกันไม่เกิน 1 ระดับ ถือว่า สอดคล้อง)

1.3 ประสิทธิภาพ พิจารณาจากผลของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน รวมถึงการมีนวัตกรรม/เป็นแบบอย่างที่ดี โดยพิจารณาจาก แนวคิด วิธีการ หรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์ใหม่ๆ สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม โดยส่งผลกระทบต่อรายการระดับคุณภาพเด็ก

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ กระบวนการบริหารจัดการมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยศึกษาอื่นได้ และส่งผลกระทบต่อรายการระดับคุณภาพเด็ก	ดีเยี่ยม

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ กระบวนการบริหารจัดการมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก	ดีมาก
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก	ดี
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ แต่ไม่ครบถ้วนในบางประเด็น	พอใช้
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่	ปรับปรุง

2. ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือด้านอื่นตามชื่อที่สถานศึกษากำหนด

แนวทางการพิจารณา : พิจารณาจากคุณภาพของการดูแล การพัฒนา และจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพของเด็ก ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นระบบ พิจารณาจากกระบวนการจัดการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เพื่อเด็กปฐมวัย ในด้านการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม พลุกผิงคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

2.2 ความเชื่อถือได้ พิจารณาจากกระบวนการและผลการประเมินด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็ก การดูแลและพัฒนา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นของครูหรือผู้ดูแลเด็กกับผลการตรวจสอบจากสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง ในเชิงตรวจสอบยืนยัน แล้วพิจารณาความสอดคล้องของผลการตัดสิน ว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด อันสะท้อนความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน (ทั้งนี้ กำหนดเงื่อนไขว่า ถ้าระดับคุณภาพผลการประเมินแตกต่างกันไม่เกิน 1 ระดับ ถือว่าสอดคล้อง)

2.3 ประสิทธิภาพ พิจารณาจากผลการปฏิบัติงานของครูหรือผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็ก ซึ่งครอบคลุมในด้านการดูแลและพัฒนา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ ตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด รวมถึงการมีนวัตกรรม/เป็นแบบอย่างที่ดี โดยพิจารณาจาก แนวคิด วิธีการ หรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์

ใหม่ ๆ สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย มีนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดีให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยศึกษาอื่นได้ และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก	ดีเยี่ยม
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก	ดีมาก
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพเด็ก	ดี
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ แต่ไม่ครบถ้วนในบางประเด็น	พอใช้
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญได้ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่	ปรับปรุง

หมายเหตุ : หากสถานศึกษากำหนดมาตรฐานด้านอื่นที่นอกเหนือจากนี้ ผู้ประเมินภายนอกสามารถปรับแนวทางการพิจารณา และเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าวได้

3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย หรือด้านอื่นตามชื่อที่สถานศึกษากำหนด

แนวทางการพิจารณา : พิจารณาจากคุณภาพของเด็ก ในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ความเหมาะสม เป็นไปได้ พิจารณาจากการกำหนดเป้าหมาย/เกณฑ์ในการพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพจริงของเด็ก

3.2 ความเชื่อถือได้ พิจารณาจากกระบวนการและผลการประเมินคุณภาพเด็ก กับผลการตรวจสอบจากสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง ในเชิงตรวจสอบยืนยัน แล้วพิจารณาความสอดคล้องของผลการตัดสินว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด อันสะท้อนความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน (ทั้งนี้ กำหนดเงื่อนไขว่า ถ้าระดับคุณภาพผลการประเมินแตกต่างกันไม่เกิน 1 ระดับ ถือว่าสอดคล้อง)

3.3 ประสิทธิผล พิจารณาจากพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น และบริบทของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเด็กมีพัฒนาการดีขึ้น เมื่อเทียบระหว่างปีการศึกษา หรือสามารถรักษาระดับคุณภาพที่สูงอยู่แล้วให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน หรือสามารถลดสัดส่วนเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงการมีนวัตกรรม/เป็นแบบอย่างที่ดี โดยพิจารณาจาก แนวคิด วิธีการหรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์ใหม่ ๆ สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหา หรือมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นที่พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สำหรับเด็กแรกเกิด – อายุ 2 ปี 11 เดือน 29 วัน โดยพิจารณาจาก เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย และเด็กมีพัฒนาการสมวัย

สำหรับเด็กอายุ 3 ปี – 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) โดยพิจารณาจากเด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสม เด็กมีพัฒนาการสมวัย เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัยและความเป็นพลเมืองดี

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนดครบถ้วน เด็กมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นที่พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอื่นได้	ดีเยี่ยม
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนดครบถ้วน เด็กมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ดีมาก
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนดครบถ้วน	ดี
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ตามเกณฑ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนด แต่ไม่ครบถ้วนในบางประเด็น	พอใช้
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กได้ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่	ปรับปรุง

ส่วนที่ 2 การประเมินความโดดเด่น การศึกษาปฐมวัย

การประเมินความโดดเด่น เป็นการประเมินเพื่อส่งเสริมการยกระดับคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นที่ยอมรับในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ เปิดพื้นที่ให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งมีความโดดเด่น ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยสามารถเลือกขอรับการประเมินความโดดเด่นได้ตามความสมัครใจและตามศักยภาพ ทั้งนี้ สมศ. มุ่งหวังให้ผู้ประเมินภายนอกพิจารณาโครงการ กิจกรรม การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีความโดดเด่น และมีโอกาสพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ผู้ประเมินภายนอกสามารถทำการประเมินด้านความโดดเด่นดังกล่าวได้

โดยหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำผลการประเมินตามหลักเกณฑ์ข้างต้น มาพิจารณาดำเนินการในการส่งเสริม สนับสนุน และให้การช่วยเหลือในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่ง

มิติคุณภาพที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถขอรับการประเมินความโดดเด่น มีดังนี้

มิติคุณภาพ	คำอธิบาย
1. ด้านพื้นฐานสำคัญ	พัฒนาการด้านทักษะภาษาและการสื่อสาร
2. ด้านนวัตกรรม การศึกษาปฐมวัย	การสร้างสรรค์นวัตกรรม การศึกษาวิจัย การประยุกต์องค์ความรู้ด้านปฐมวัย และพัฒนามาสู่กระบวนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลดีอย่างยั่งยืนต่อคุณภาพเด็กปฐมวัย และสามารถถอดบทเรียนกระบวนการพัฒนาเป็นต้นแบบ หรือเป็นแบบอย่างได้ อย่างชัดเจน เช่น การจัดกิจกรรม กิน-กอด-เล่น-เล่า การเรียนรู้ผ่านการเล่น (Learning through Play) การพัฒนา 5 ธรรมชาติ (ธรรมชาติ วัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ธรรมชาติ) การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Active Learning) การคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การสำรวจค้นหา (Exploring) การพัฒนาทักษะการคิดด้านการจัดการ (Brain Executive Functions) การเสริมแรงเชิงบวก (Positive Reinforcement)
3. ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Communities)	การที่ผู้บริหาร ครู บุคลากรสนับสนุน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน นักวิชาการ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีเวที และพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์ ทั้งการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการสืบทอดทางวัฒนธรรมที่ดั่งามจากชุมชนและสังคมสู่การสร้างและพัฒนาแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกัน
4. ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการเล่น	การสร้าง การจัด หรือจัดการ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ ของเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และการเล่นที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพต่อเด็กปฐมวัย

มิติคุณภาพ	คำอธิบาย
5. ด้านการพัฒนาศักยภาพ เด็กรายบุคคล ทั้งเด็ก ทั่วไปและเด็กพิเศษ	การพัฒนาระบบและวิธีการส่งเสริมศักยภาพเด็กรายบุคคลที่มีคุณภาพ ตั้งแต่ การคัดกรอง การส่งเสริมศักยภาพเด็กรายบุคคล การประเมินพัฒนาการ การ ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น กิจกรรมบูรณาการประสาท สัมผัส โดยมีเป้าหมายและโปรแกรมการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล และการ ทำงานร่วมกับผู้ปกครองที่เชื่อมประสานกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง
6. ด้านอื่น ๆ	การพัฒนาตามเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

แนวทางการพิจารณาการประเมินความโดดเด่น มีดังนี้

การตัดสินระดับคุณภาพของการประเมินความโดดเด่น พิจารณาจากการบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Achievement) โดยพิจารณาจากสัดส่วน ร้อยละ เมื่อเทียบกับเด็กทั้งหมดของปริมาณผลงานที่เป็นที่ยอมรับ ในวงวิชาการระดับภูมิภาค ระดับชาติ นานาชาติ อย่างต่อเนื่อง มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับ คุณภาพ
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นต้นแบบ มีความโดดเด่น มีความเป็นนานาชาติ	C3
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นต้นแบบ มีความโดดเด่น ได้รับการยอมรับระดับชาติ	C2
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นต้นแบบหรือ มีความโดดเด่นระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค	C1

หมายเหตุ การพิจารณาความโดดเด่นของสถานศึกษาเป็นตัวเลือกของสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนา และยกระดับสถานศึกษาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค (C1) ระดับชาติ (C2) หรือ ระดับนานาชาติ (C3)

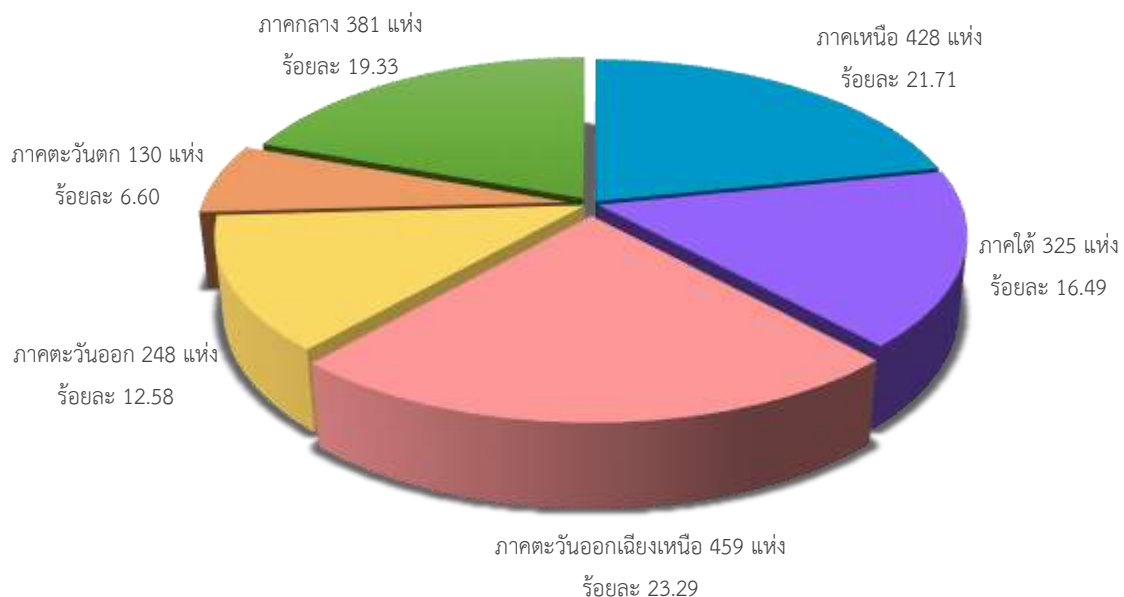
ส่วนที่ 3

รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก

การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก 2) เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กให้ได้สาระสำคัญนำไปพัฒนาการประเมินให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวนโยบายการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กต่อไป ในการจัดทำรายงานครั้งนี้ ผู้จัดทำได้นำผลจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการรับรองแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 1,971 แห่ง มาใช้เป็นเอกสารหลักในการสังเคราะห์ ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์คำหลัก สามารถจำแนกตามรายละเอียดได้ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็ก

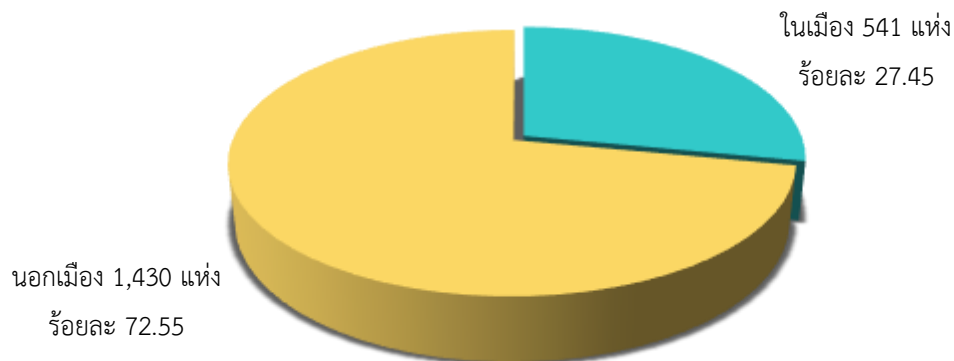
● จำแนกตามภูมิภาค

แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามภูมิภาค

จากแผนภูมิที่ 1 พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการประเมินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.29 ใกล้เคียงกับภาคเหนือซึ่งมีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคิดเป็นร้อยละ 21.71 ตามด้วยภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก ซึ่งมีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคิดเป็น ร้อยละ 19.33 ร้อยละ 16.49 ร้อยละ 12.58 และร้อยละ 6.60 ตามลำดับ

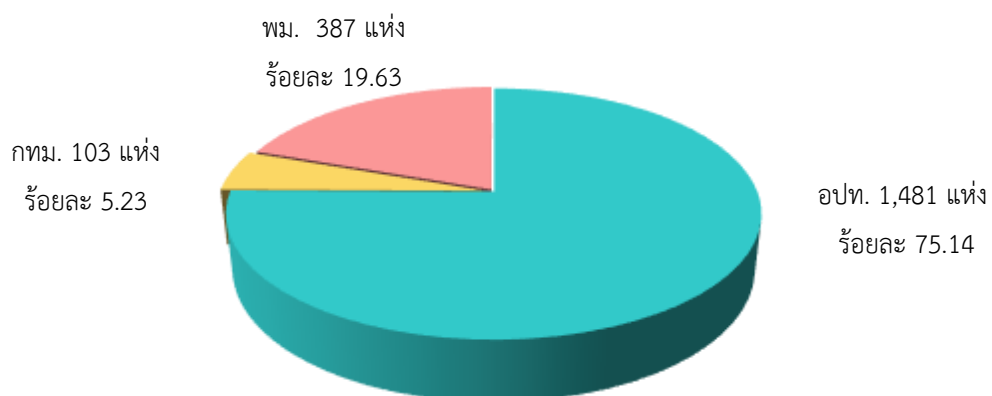
- จำแนกตามที่ตั้ง

แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามที่ตั้ง

จากแผนภูมิที่ 2 พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินร้อยละ 72.55 มีที่ตั้งอยู่นอกเมือง และร้อยละ 27.45 มีที่ตั้งอยู่ในเมือง

- จำแนกตามสังกัด

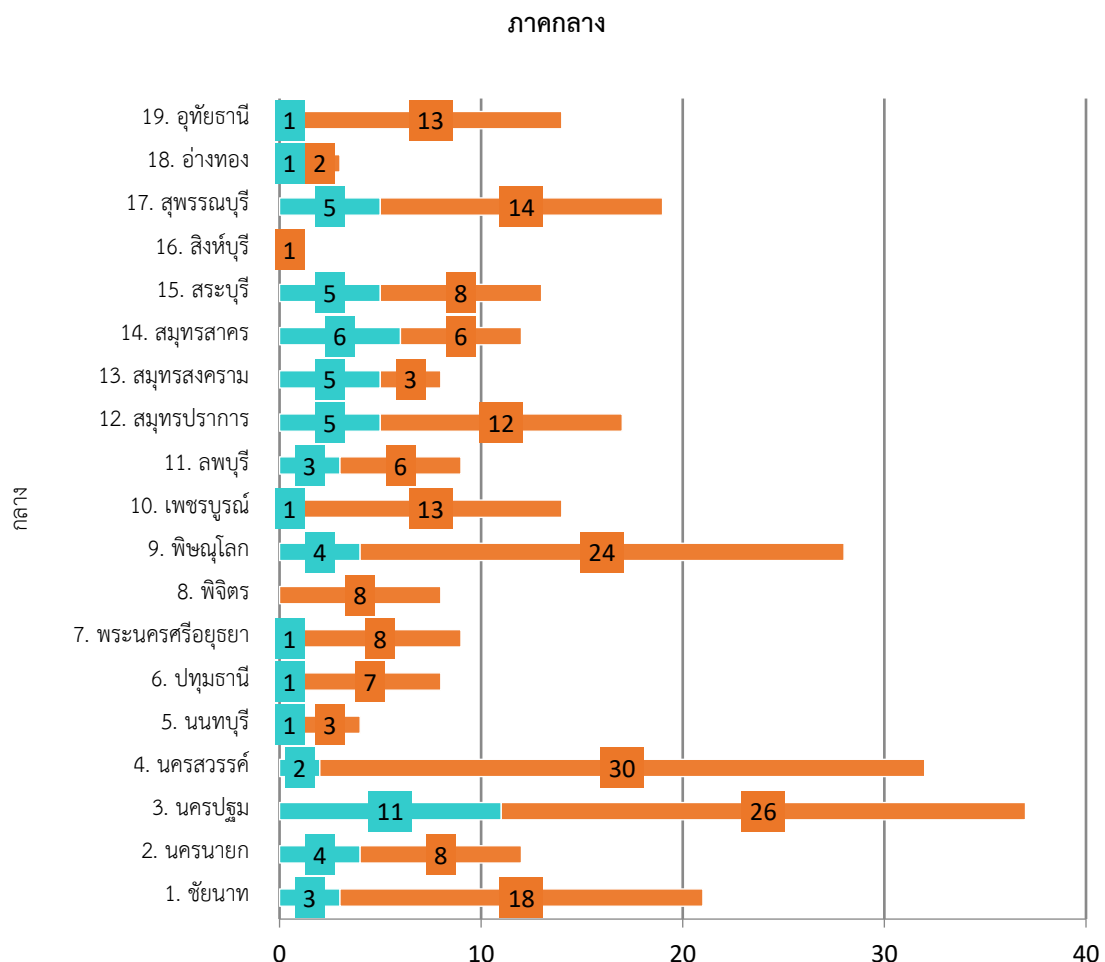
แผนภูมิที่ 3 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามสังกัด

จากแผนภูมิที่ 3 พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการประเมินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.14 รองลงมาคือศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คิดเป็นร้อยละ 19.63 และสังกัดกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 5.23

● ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค จังหวัด และที่ตั้ง

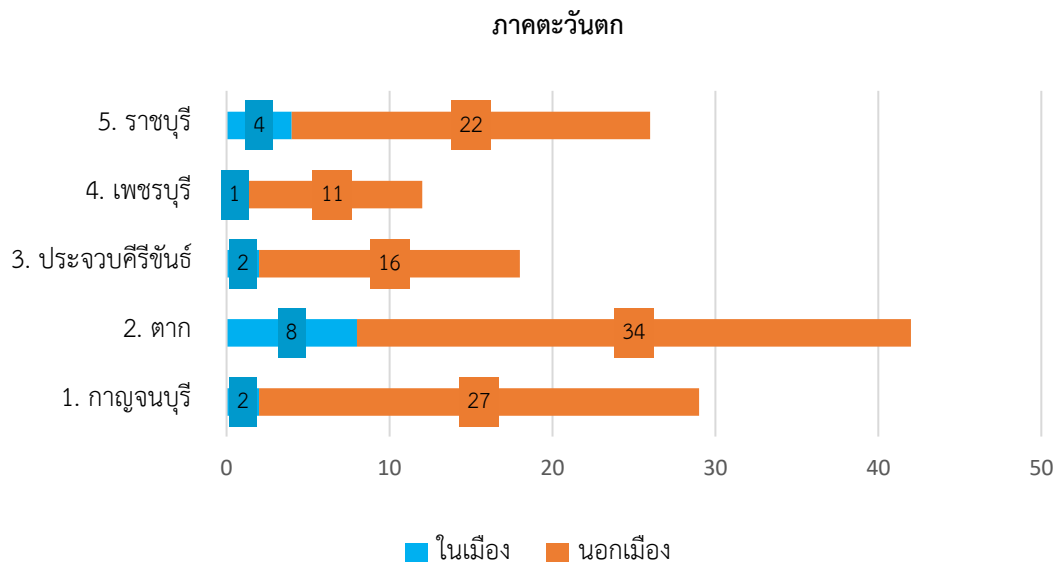
ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการประเมินทั้งสิ้น 1,481 แห่ง แบ่งเป็น 6 ภาค จำนวน 75 จังหวัด คงเหลือเพียงจังหวัดเลยที่ยังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 รายละเอียดดังนี้

1. ภาคกลาง ได้รับการประเมินจำนวน 269 แห่ง จาก 19 จังหวัด ตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 59 แห่ง และนอกเมือง จำนวน 210 แห่ง ดังนี้

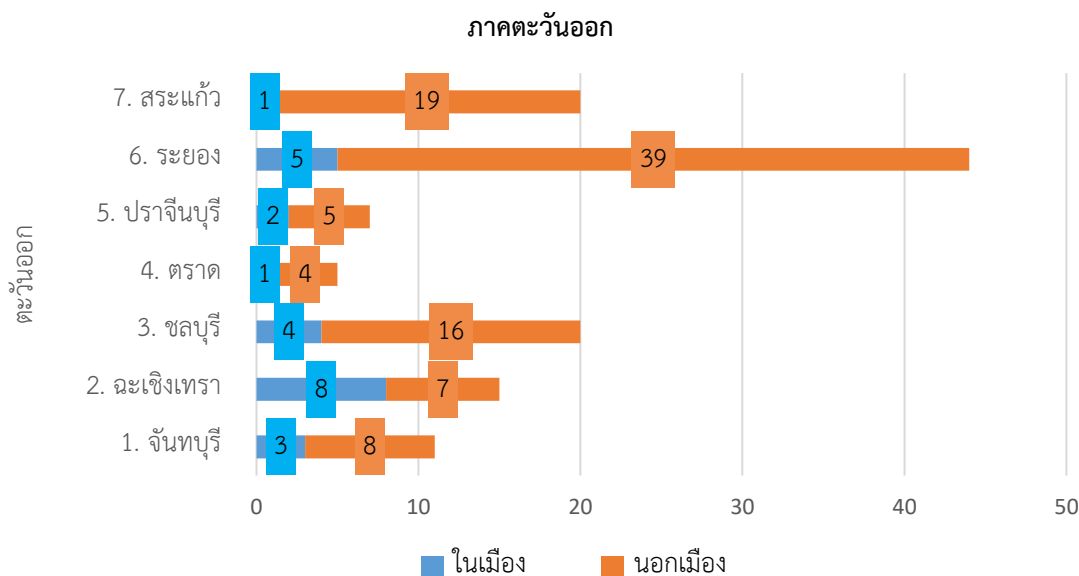
แผนภูมิที่ 4 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลาง ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด

2. ภาคตะวันตก ได้รับการประเมินจำนวน 127 แห่ง จาก 5 จังหวัด ตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 17 แห่ง และนอกเมือง จำนวน 110 แห่ง ดังนี้

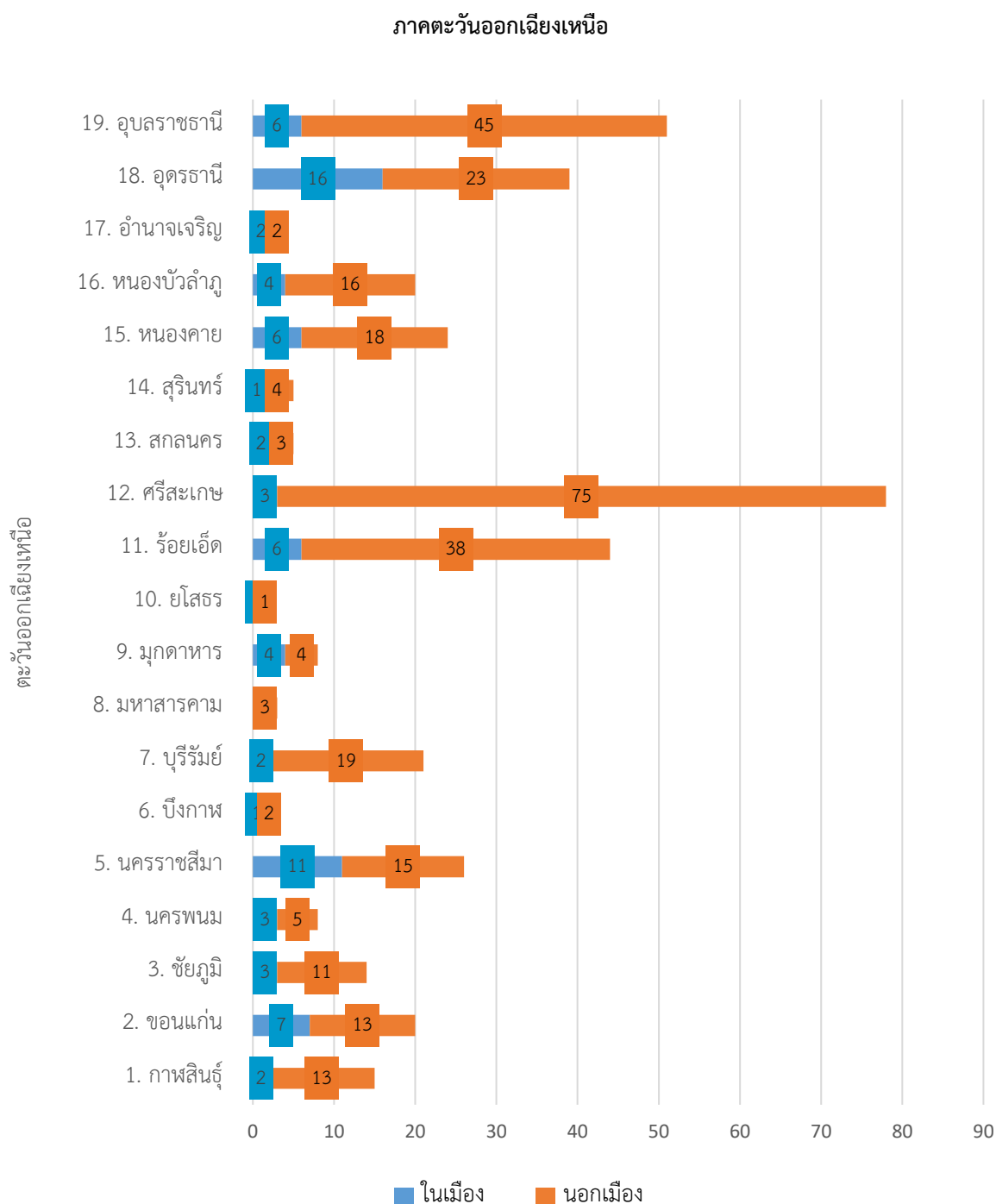
แผนภูมิที่ 5 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันตก ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ (พ.ศ. 2562 - 2563) จำแนกตามจังหวัด

3. ภาคตะวันออก ได้รับการประเมินจำนวน 122 แห่ง จาก 7 จังหวัด ตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 24 แห่ง และนอกเมือง จำนวน 98 แห่ง ดังนี้

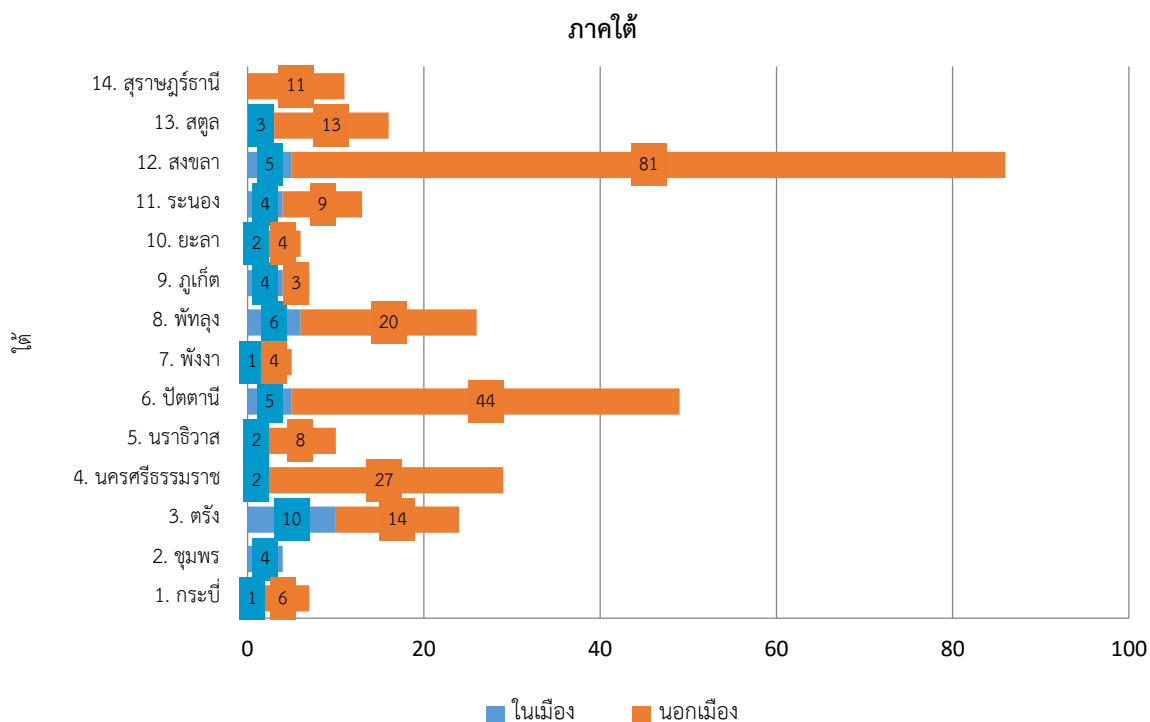
แผนภูมิที่ 6 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออก ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด

4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการประเมินจำนวน 390 แห่ง จาก 19 จังหวัด ตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 80 แห่ง และนอกเมือง จำนวน 310 แห่ง ดังนี้

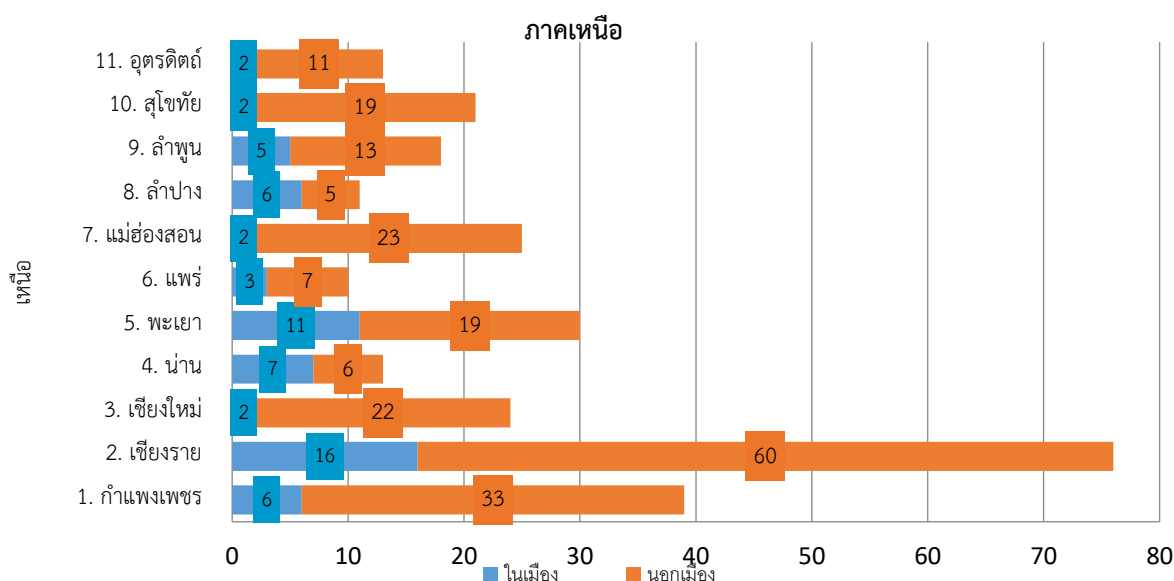
แผนภูมิที่ 7 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด

5. ภาคใต้ ได้รับการประเมินจำนวน 293 แห่ง จาก 14 จังหวัด ตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 49 แห่ง และนอกเมือง จำนวน 244 แห่ง ดังนี้

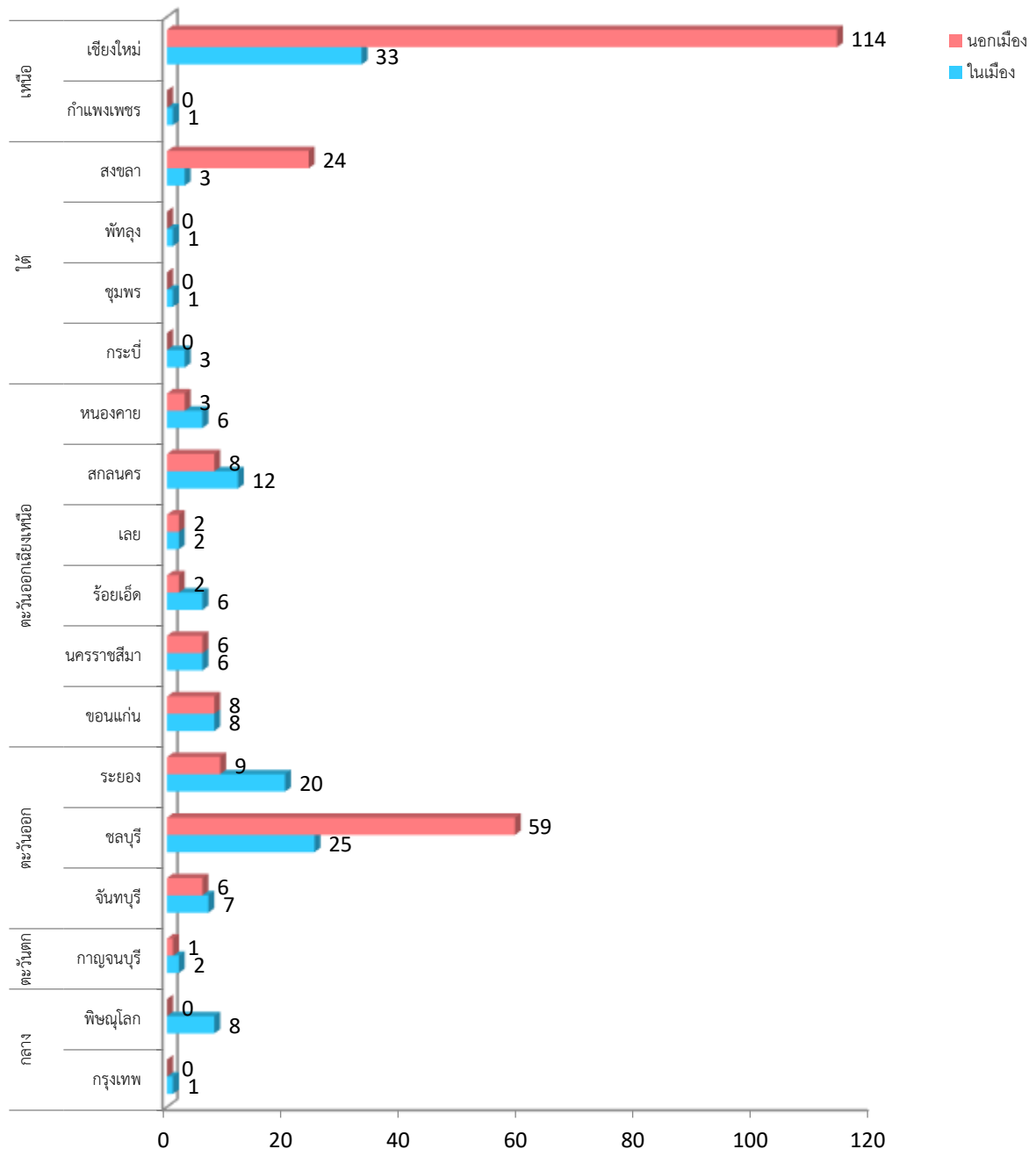
แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามจังหวัด

6. ภาคเหนือ ได้รับการประเมินจำนวน 280 แห่ง จาก 11 จังหวัด ตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 64 แห่ง และนอกเมือง จำนวน 216 แห่ง ดังนี้

แผนภูมิที่ 9 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเหนือ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ (พ.ศ. 2562 - 2563) จำแนกตามจังหวัด

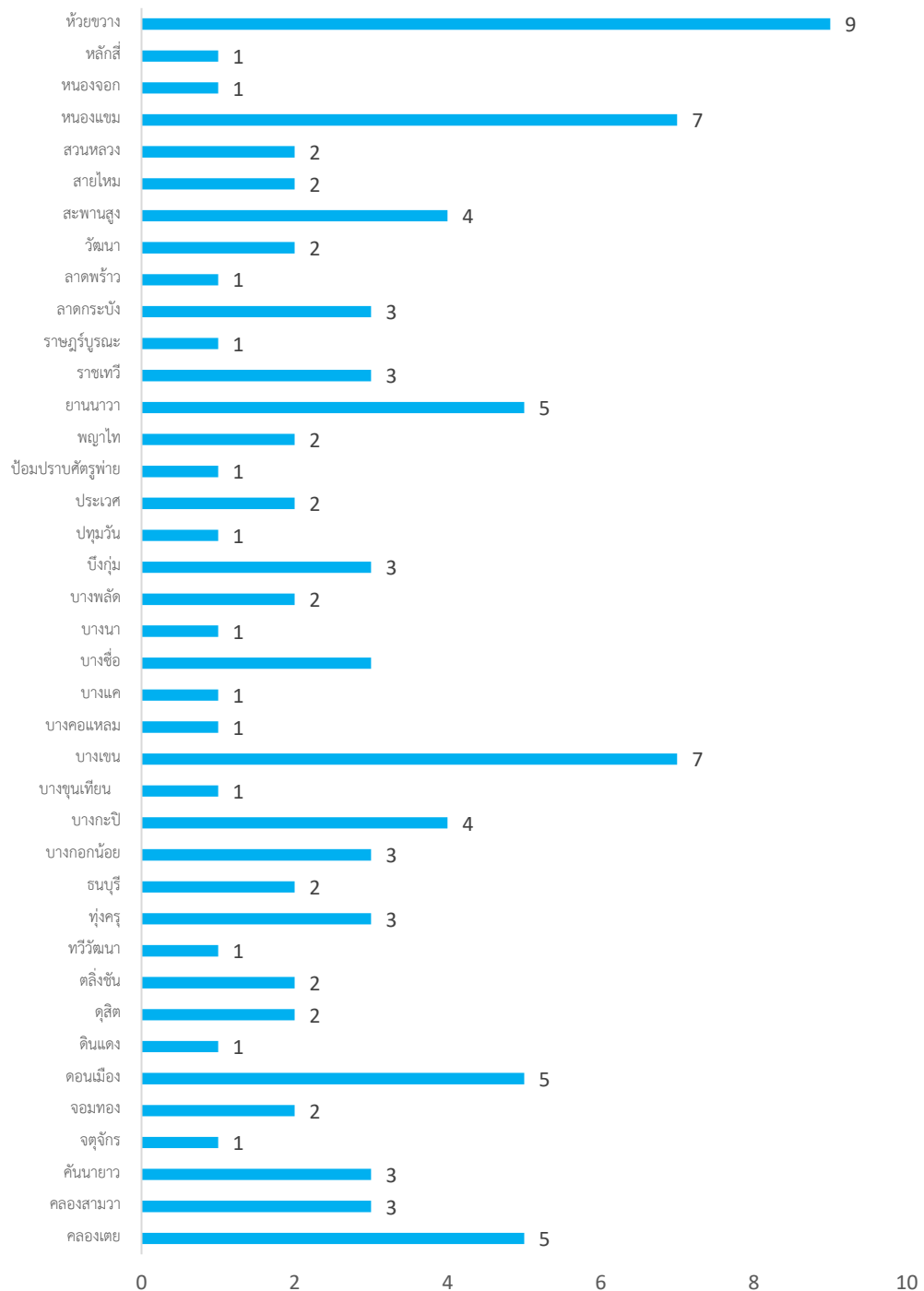
● สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค จังหวัด และที่ตั้ง
ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับการประเมินทั้งสิ้น 387 แห่ง แบ่งเป็น 6 ภาค จำนวน 18 จังหวัด ตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 145 แห่ง และนอกเขตเมือง จำนวน 242 แห่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิที่ 10 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามภาค จังหวัด และที่ตั้ง

● สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขต

ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับการประเมินทั้งสิ้น 103 แห่ง มีจำนวน 39 เขต จากจำนวน 50 เขต โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิที่ 11 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 จำแนกตามเขต

3.2 สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก

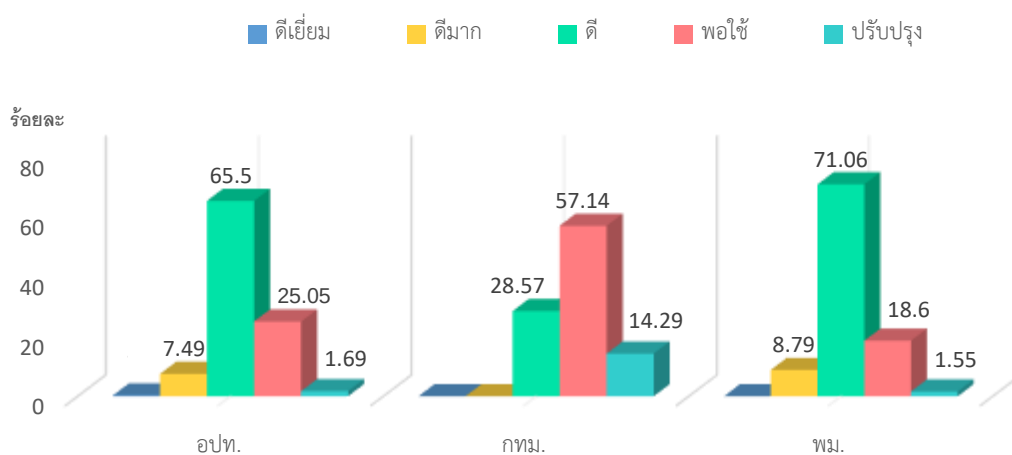
3.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน

ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (3 มาตรฐาน) ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1,481 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 แห่ง และสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จำนวน 387 แห่ง โดยมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังตารางที่ 1 ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังตารางที่ 2 และด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ระดับคุณภาพ					รวม
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
อปท.	4	111	970	371	25	1,481
กทม.	-	-	2	4	1	7
พม.	-	34	275	72	6	387
รวมทั้งหมด	4	145	1,247	447	32	1,875

(หมายเหตุ ไม่รวมศูนย์พัฒนาเด็กสังกัด กทม. ที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน)

แผนภูมิที่ 12 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563

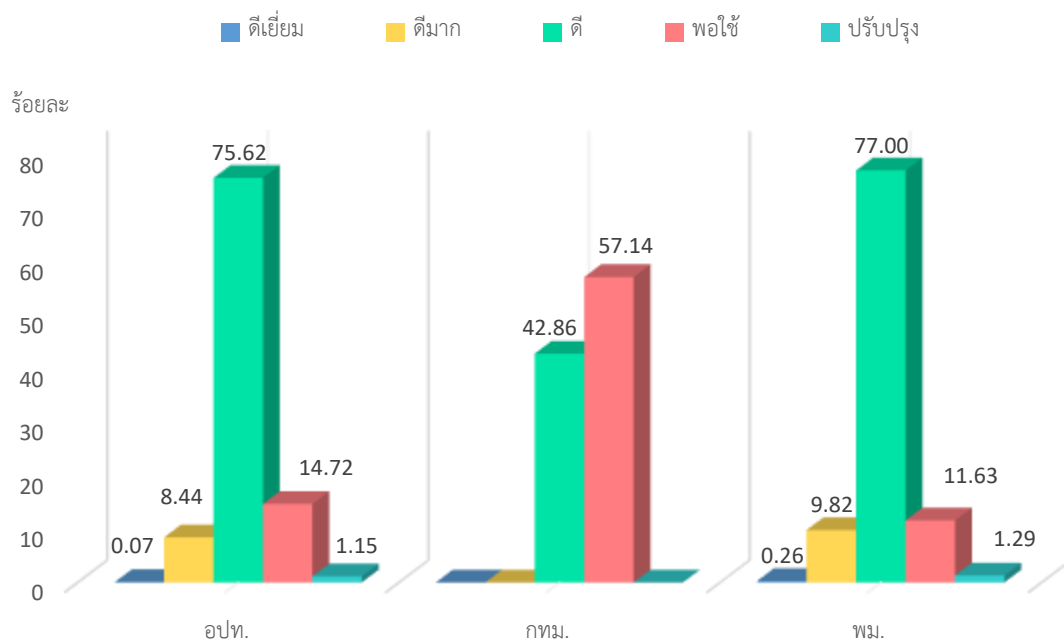
ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด

จากแผนภูมิที่ 12 พบว่าผลการประเมินด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ส่วนใหญ่ได้ระดับคุณภาพดี รองลงมาคือระดับคุณภาพพอใช้

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ระดับคุณภาพ					รวม
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
อปท.	1	125	1,120	218	17	1,481
กทม.	-	-	3	4	-	7
พม.	1	38	298	45	5	387
รวมทั้งหมด	2	163	1,421	267	22	1,875

(หมายเหตุ ไม่รวมศูนย์พัฒนาเด็กสังกัด กทม. ที่จัดการศึกษา 7 ด้าน)

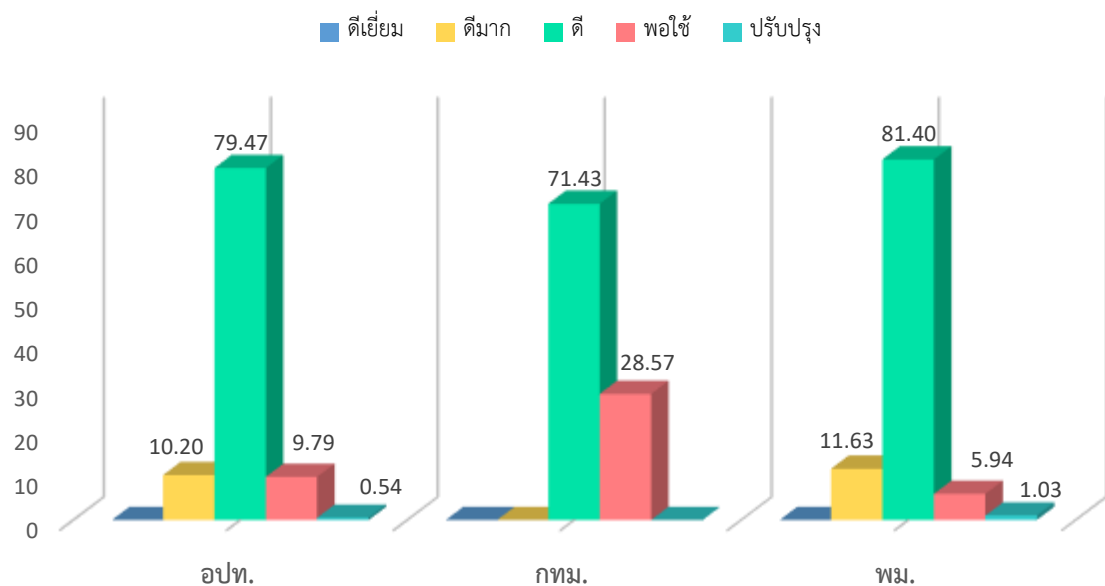
แผนภูมิที่ 13 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด

จากแผนภูมิที่ 13 พบว่าผลการประเมินด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ส่วนใหญ่ได้ระดับคุณภาพดี รองลงมาคือระดับคุณภาพพอใช้

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก
ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ระดับคุณภาพ					รวม
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
อปท.	-	151	1,177	145	8	1,481
กทม.	-	-	5	2	-	7
พม.	-	45	315	23	4	387
รวมทั้งหมด	-	196	1,497	170	12	1,875

(ไม่รวมศูนย์พัฒนาเด็กสังกัด กทม. ที่จัดการศึกษา 7 ด้าน)

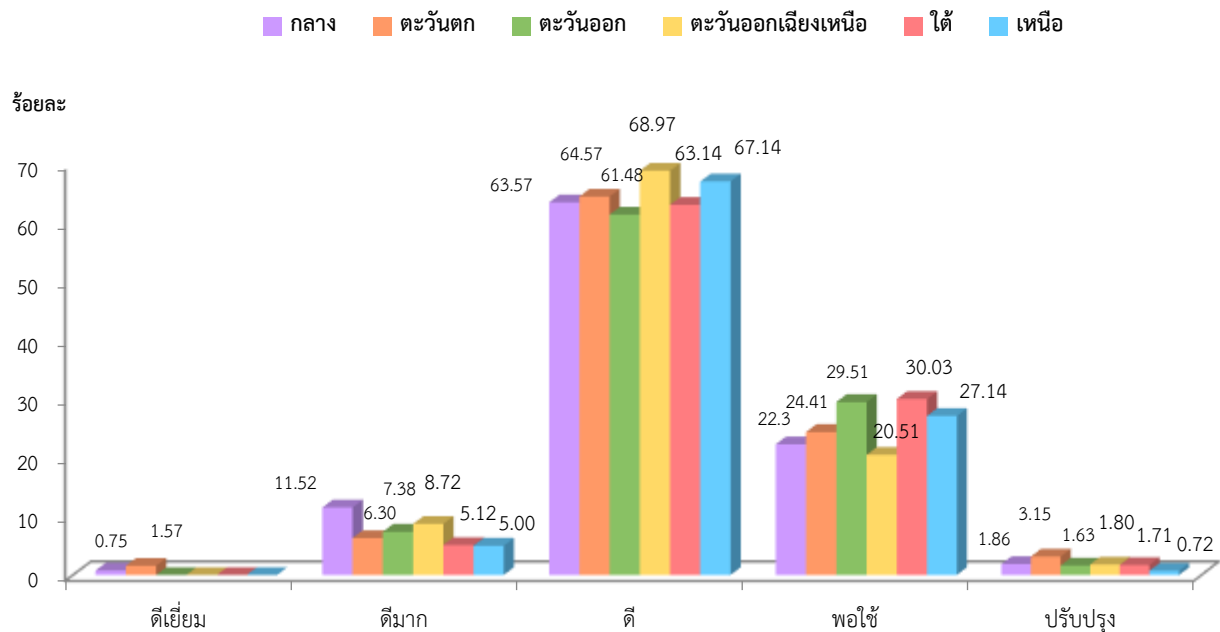

แผนภูมิที่ 14 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จำแนกตามสังกัด

จากแผนภูมิที่ 14 พบว่าผลการประเมินด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยของทุกสังกัดได้ระดับคุณภาพดี
รองลงมาของสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
คือระดับคุณภาพดีมาก

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก
ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค

ภาค	ระดับคุณภาพ					รวมทั้งสิ้น
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
กลาง	2	31	171	60	5	269
ตะวันตก	2	8	82	31	4	127
ตะวันออก	-	9	75	36	2	122
ตะวันออกเฉียงเหนือ	-	34	269	80	7	390
ใต้	-	15	185	88	5	293
เหนือ	-	14	188	76	2	280
รวมทั้งสิ้น	4	111	970	371	25	1,481

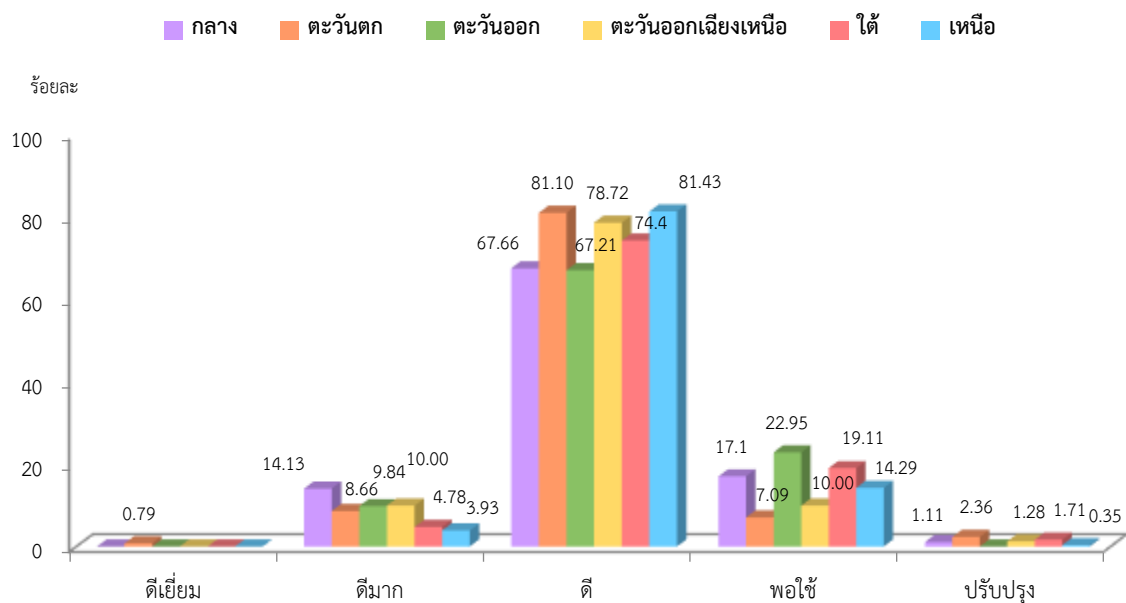

แผนภูมิที่ 15 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น จำแนกตามภาค

จากแผนภูมิที่ 15 พบว่าผลการประเมินด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกภาคมีผลการประเมินในระดับคุณภาพดีสูงสุด รองลงมาคือระดับคุณภาพพอใช้

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค

ภาค	ระดับคุณภาพ					รวมทั้งสิ้น
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
กลาง		38	182	46	3	269
ตะวันตก	1	11	103	9	3	127
ตะวันออก		12	82	28		122
ตะวันออกเฉียงเหนือ		39	307	39	5	390
ใต้		14	218	56	5	293
เหนือ		11	228	40	1	280
รวมทั้งสิ้น	1	125	1,120	218	11	1,481

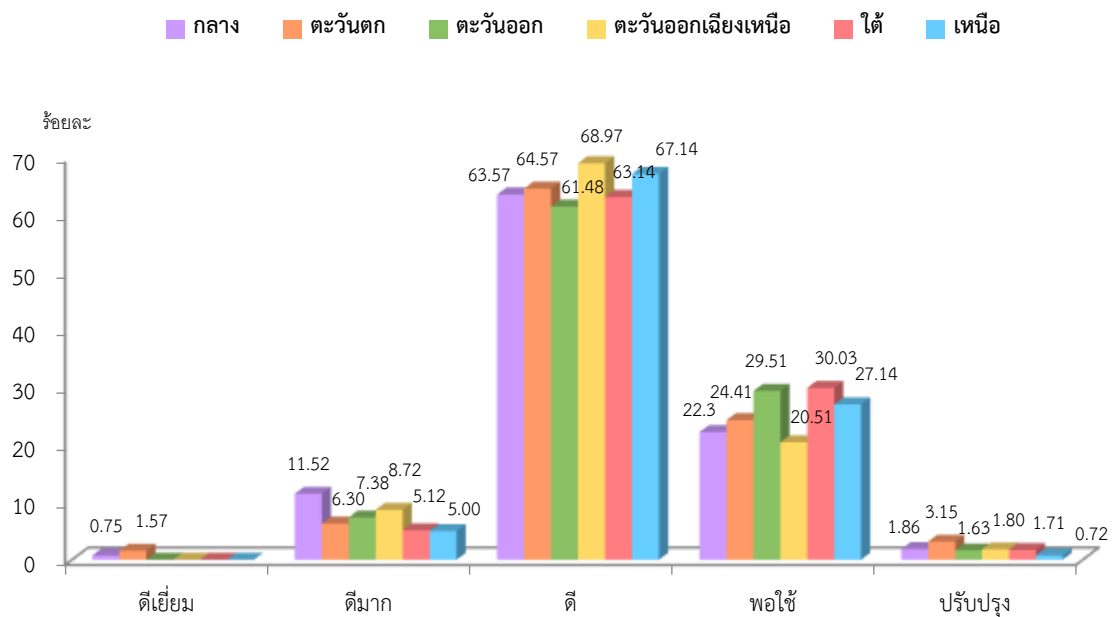

แผนภูมิที่ 16 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค

จากแผนภูมิที่ 16 พบว่าผลการประเมินด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกภาคมีผลการประเมินในระดับคุณภาพดีสูงสุด รองลงมาคือระดับคุณภาพพอใช้

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก
ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค

ภาค	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	รวมทั้งสิ้น
กลาง	-	43	204	21	1	269
ตะวันตก	-	11	107	9	-	127
ตะวันออก	-	13	95	14	-	122
ตะวันออกเฉียงเหนือ	-	53	298	35	4	390
ใต้	-	19	233	38	3	293
เหนือ	-	12	240	28	-	280
รวมทั้งสิ้น	-	151	1,177	145	1,473	1,481

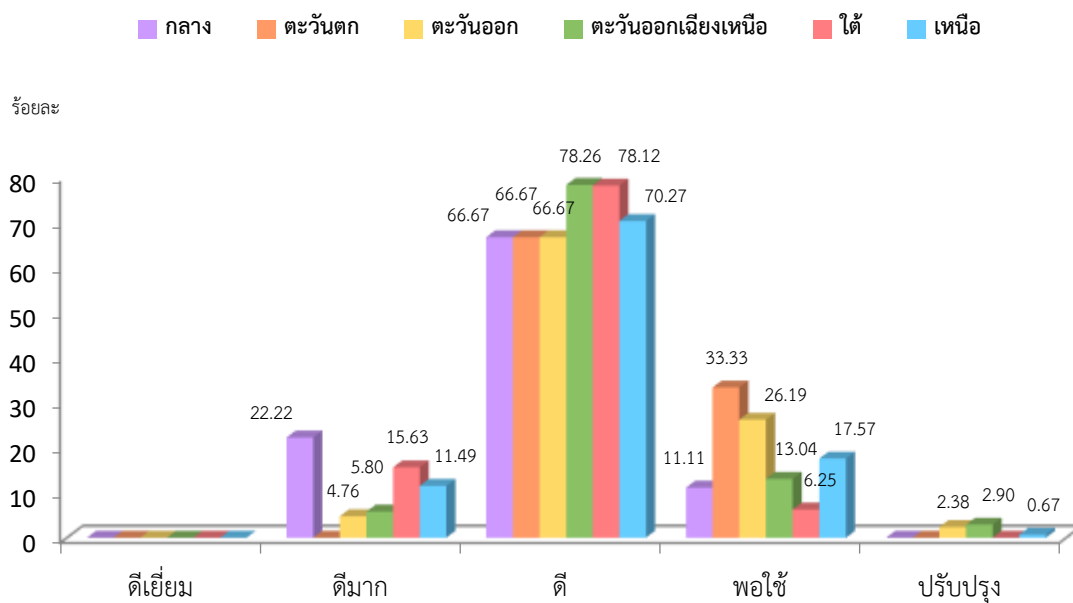

แผนภูมิที่ 17 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาค

จากแผนภูมิที่ 17 พบว่าผลการประเมินด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทุกภาคมีผลการประเมินในระดับคุณภาพดีสูงสุด รองลงมาคือระดับคุณภาพพอใช้

ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค

ภาค	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	รวมทั้งสิ้น
กลาง	-	2	6	1	-	9
ตะวันตก	-	-	2	1	-	3
ตะวันออก	-	6	84	33	3	126
ตะวันออกเฉียงเหนือ	-	4	54	9	2	69
ใต้	-	5	25	2	-	32
เหนือ	-	17	104	26	1	148
รวมทั้งสิ้น	-	34	275	72	6	387

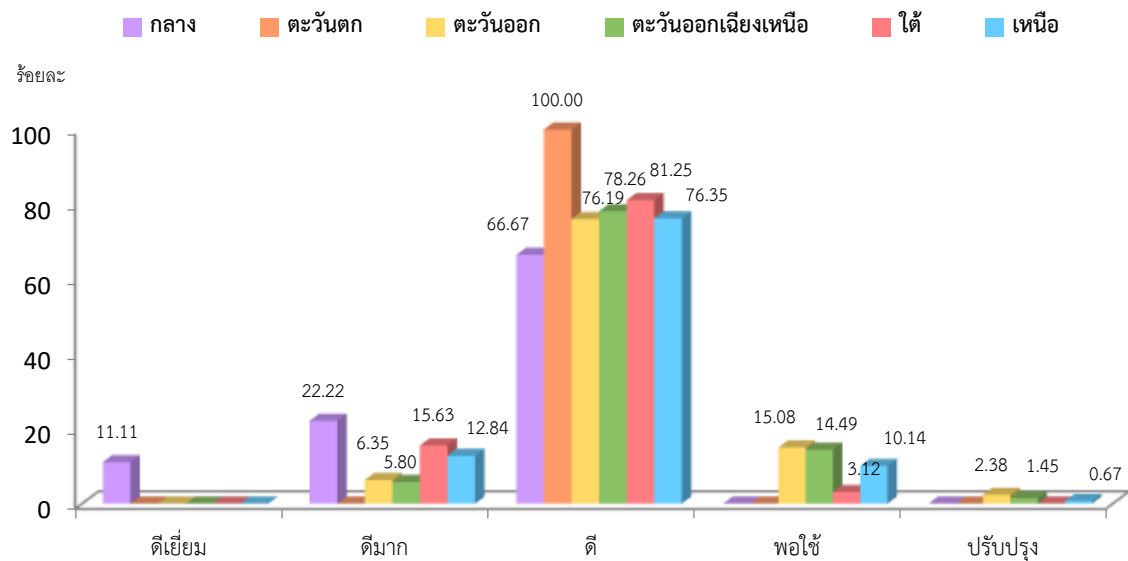

แผนภูมิที่ 18 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค

จากแผนภูมิที่ 18 พบว่าผลการประเมินด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทุกภาคมีผลการประเมินในระดับคุณภาพดีสูงสุด รองลงมาของภาคกลางและภาคใต้ คือระดับคุณภาพดีมาก ส่วนภาคอื่นๆ รองลงมาคือระดับคุณภาพพอใช้

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค

ภาค	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	รวมทั้งสิ้น
กลาง	1	2	6	0	0	9
ตะวันตก	0	0	3	0	0	3
ตะวันออก	0	8	96	19	3	126
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0	4	54	10	1	69
ใต้	0	5	26	1	0	32
เหนือ	0	19	113	15	1	148
รวมทั้งสิ้น	1	38	298	45	5	387

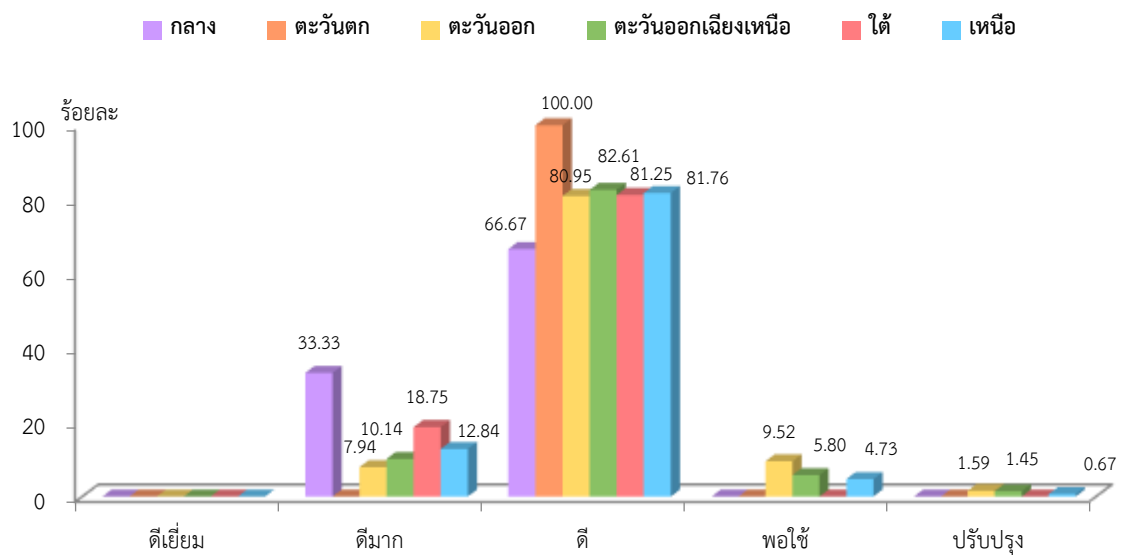

แผนภูมิที่ 19 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามภาค

จากแผนภูมิที่ 19 พบว่าผลการประเมินด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทุกภาคมีผลการประเมินในระดับคุณภาพดีสูงสุด รองลงมาของภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ คือระดับคุณภาพดีมาก ส่วนภาคอื่นๆ รองลงมาคือระดับคุณภาพพอใช้

ตารางที่ 9 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก
ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนก
ตามภาค

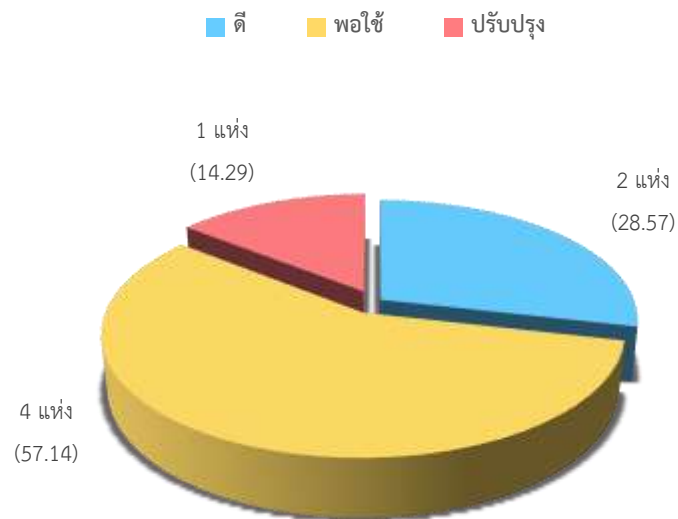
ภาค	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	รวมทั้งสิ้น
กลาง	-	3	6	-	-	9
ตะวันตก	-	-	3	-	-	3
ตะวันออก	-	10	102	12	2	126
ตะวันออกเฉียงเหนือ	-	7	57	4	1	69
ใต้	-	6	26	-	-	32
เหนือ	-	19	121	7	1	148
รวมทั้งสิ้น	-	45	315	23	4	387

แผนภูมิที่ 20 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ จำแนกตามภาค

จากแผนภูมิที่ 20 พบว่าผลการประเมินด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ ทุกภาคมีผลการประเมินในระดับคุณภาพดีสูงสุด รองลงมาของภาคตะวันออก คือ
ระดับคุณภาพพอใช้ ส่วนภาคอื่นๆ รองลงมาคือระดับคุณภาพดีมาก

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก
ด้านบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

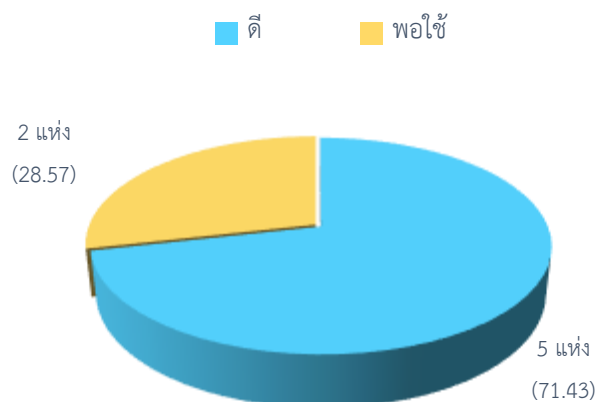
แผนภูมิที่ 21 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก
ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ
การเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

แผนภูมิที่ 22 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น
เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก
ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

แผนภูมิที่ 23 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

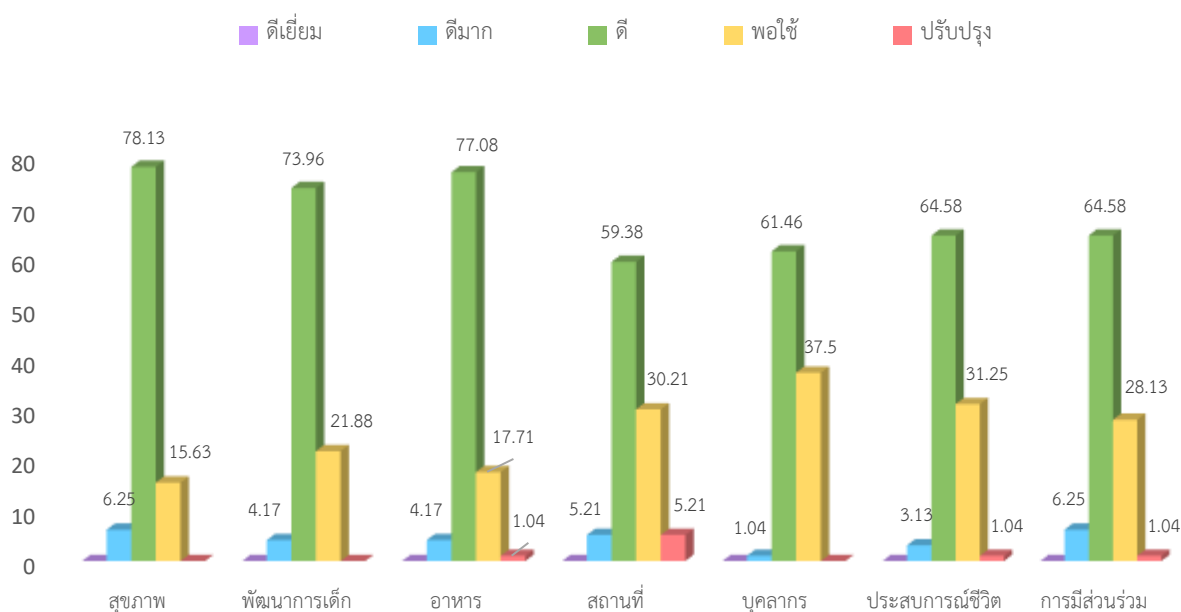
3.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน

ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ได้แก่ สังกัด กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 96 แห่ง มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน

ด้าน	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	รวมทั้งสิ้น
การส่งเสริมสุขภาพ	-	6	76	14	-	96
การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	-	4	73	19	-	96
อาหารสะอาด ปลอดภัย	-	4	74	17	1	96
สถานที่สะอาด ปลอดภัย	-	5	56	30	5	96
บุคลากร	-	1	60	35	-	96
การเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต	-	3	63	29	1	96
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-	6	62	27	1	96

(ไม่รวมศูนย์พัฒนาเด็กสังกัด กทม. ที่จัดการศึกษา 3 ด้าน)

แผนภูมิที่ 24 แสดงร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563
ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน)

จากแผนภูมิที่ 24 พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ผลประเมินคุณภาพภายนอกได้ระดับคุณภาพดีเป็นส่วนใหญ่ในทุกด้าน รองลงมาได้ระดับคุณภาพพอใช้ ตามด้วยระดับคุณภาพดีมากและระดับคุณภาพปรับปรุง ตามลำดับ และไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้ผลประเมินในระดับคุณภาพดีเยี่ยม

3.3 ประเด็นจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก

ในการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ผู้จัดทำได้นำรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 1,971 แห่ง มาสังเคราะห์โดยจำแนกศูนย์พัฒนาเด็ก ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี จำนวน 237 แห่ง

2) ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 566 แห่ง และ

3) ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินทุกด้านระดับคุณภาพดี จำนวน 1,168 แห่ง

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 ประเด็นจุดเด่นจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก

ผู้จัดทำได้สังเคราะห์จุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี แยกตามสังกัด ดังนี้

1) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวน 1,481 แห่ง โดยจำแนกศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี มีจำนวน 170 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.48 พบว่า ส่วนใหญ่มีผู้บริหาร และครูหรือผู้ดูแลเด็กครบชั้น ร้อยละ 92.94 โดยสามารถจำแนกประเด็นจุดเด่นจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 170 แห่ง ได้ดังนี้

ตารางที่ 11 ประเด็นจุดเด่นด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดเด่นด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	79	46.47
การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ)	77	45.29
การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	76	44.71
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	58	34.12
การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	56	32.94

ในการสังเคราะห์จุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 170 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดเด่นด้านบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 12 พบว่า ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด (ร้อยละ 46.47) รองลงมาคือ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ในเรื่องแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ (ร้อยละ 45.29) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ (ร้อยละ 44.71 34.12 และ 32.94 ตามลำดับ)

ตารางที่ 12 ประเด็นจุดเด่นด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดเด่นด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก)	127	74.71
การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี	24	14.12
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร	23	13.53
การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	18	10.59
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป	6	3.53

ในการสังเคราะห์จุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 170 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดเด่นด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 13 พบว่า ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ในเรื่องแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก (ร้อยละ 74.71) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 14.12) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ และการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป (ร้อยละ 13.53 10.59 และ 3.53 ตามลำดับ)

ตารางที่ 13 ประเด็นจุดเด่นด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดเด่นด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	113	66.47
พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	99	58.24
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	72	42.35
พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	52	30.59
พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน	45	26.47
พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	31	18.24
พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	28	16.47

ในการสังเคราะห์จุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 170 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดเด่นด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 14 พบว่า ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 66.47) รองลงมาคือ พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 58.24) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (ร้อยละ 42.35) พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ (30.59) พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว และพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร (ร้อยละ 26.47 18.24 และ 16.47 ตามลำดับ)

2) สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ (พ.ศ. 2562 - 2563) สถานรับเลี้ยงเด็กที่สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีจำนวน 387 แห่ง โดยจำแนกศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี มีจำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.21 พบว่า มีผู้บริหาร และครูหรือผู้ดูแลเด็กครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยสามารถจำแนกประเด็นจุดเด่นจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 55 แห่ง ได้ดังนี้

ตารางที่ 14 ประเด็นจุดเด่นด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็ก สังกัด
กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้าน
สูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ)	30	54.55
การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	23	41.82
การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	22	40.00
การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	17	30.91
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	10	18.18

ในการสังเคราะห์จุดเด่นของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 55 แห่ง โดยสถานรับเลี้ยงเด็กมีจุดเด่นด้านบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 15 พบว่า ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ในเรื่องแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ (ร้อยละ 54.55) รองลงมาคือ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย (ร้อยละ 41.82) การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน (ร้อยละ 40.00 30.91 และ 18.18 ตามลำดับ)

ตารางที่ 15 ประเด็นจุดเด่นด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น
เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์ที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใด
ต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการ การเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่ง เรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก)	33	60.00
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร	18	32.73
การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมและความ เป็นพลเมืองดี	13	23.64
การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	8	14.55
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป	3	5.45

ในการสังเคราะห์จุดเด่นของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 55 แห่ง โดยสถานรับเลี้ยงเด็กมีจุดเด่นด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 16 พบว่า ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ในเรื่องแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร (ร้อยละ 32.73) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ และการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป (ร้อยละ 23.64 14.55 และ 5.45 ตามลำดับ)

ตารางที่ 16 ประเด็นจุดเด่นด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	31	56.36
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	22	40.00
การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	20	36.36
พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	17	30.91
พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	17	30.91
พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	11	20.00
พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน	10	18.18

ในการสังเคราะห์จุดเด่นของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 55 แห่ง โดยสถานรับเลี้ยงเด็กมีจุดเด่นด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 17 พบว่า ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 56.36) รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (ร้อยละ 40.00) การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 36.36) พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว และพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน (ร้อยละ 30.91 30.91 20.00 และ 18.18 ตามลำดับ)

3) สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 103 แห่ง จัดการศึกษาออกเป็น 2 แบบ คือ จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) และจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเฉพาะที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี มีจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.65 พบว่า ส่วนใหญ่มีผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 91.67 และครูหรือผู้ดูแลเด็กครบชั้น คิดเป็นร้อยละ 100 โดยสามารถจำแนกประเด็นจุดเด่นจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 12 แห่ง ได้ตารางที่ 18

ตารางที่ 17 ประเด็นจุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานคร	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
ด้านสถานที่สะอาดปลอดภัย	5	41.67
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน	5	41.67
ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย	4	33.33
ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	4	33.33
ด้านส่งเสริมสุขภาพ	4	33.33
ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	3	25.00
ด้านบุคลากร	1	8.33

ในการสังเคราะห์จุดเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 12 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดเด่นในแต่ละด้านได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 18 พบว่า ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ ด้านสถานที่สะอาดปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน (ร้อยละ 41.67) รองลงมาคือ ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านส่งเสริมสุขภาพ (ร้อยละ 33.33) การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 36.36) ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และด้านบุคลากร (ร้อยละ 25.00 และ 8.33ตามลำดับ)

3.3.2 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ผู้จัดทำได้สังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี ซึ่งแยกตามสังกัด ดังนี้

1) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวน 1,481 แห่ง โดยจำแนกศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี มีจำนวน 422 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.49 พบว่า ไม่มีผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 29.15 และครูหรือผู้ดูแลเด็กไม่ครบชั้น คิดเป็นร้อยละ 20.14 โดยสามารถจำแนกประเด็นจุดที่ควรพัฒนาจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 422 แห่ง ได้ดังนี้

ตารางที่ 18 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ)	372	88.15
การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	284	67.30
การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	236	55.92
การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	215	50.95
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	146	34.60

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 422 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 19 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เรื่องแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ (ร้อยละ 88.15) รองลงมาคือ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย (ร้อยละ 67.30) การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน (ร้อยละ 55.92 50.95 และ 34.60 ตามลำดับ)

ตารางที่ 19 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก)	225	53.32
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร	86	20.38
การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิกิริยาคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี	64	15.17
การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	61	14.45
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป	17	4.03

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 422 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 20 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ในเรื่องแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก (ร้อยละ 53.32) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร (ร้อยละ 20.38) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิกิริยาคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป (ร้อยละ 15.17 14.45 และ 4.03 ตามลำดับ)

ตารางที่ 20 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	99	23.46
พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	91	21.56
พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	62	14.69
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	54	12.80
พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน	40	9.48
พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	31	7.35
พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	28	6.64

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 422 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 21 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 23.46) รองลงมาคือพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ (ร้อยละ 21.56) พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร (ร้อยละ 14.69) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว (ร้อยละ 12.80 9.48 7.35 และ 6.64 ตามลำดับ)

2) สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 สถานรับเลี้ยงเด็กที่สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีจำนวน 387 แห่ง โดยจำแนกสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี มีจำนวน 84 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.71 พบว่าไม่มีผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 2.38 และครูหรือผู้ดูแลเด็กไม่ครบชั้น คิดเป็นร้อยละ 19.05 โดยสามารถจำแนกประเด็นจุดที่ควรพัฒนาจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 84 แห่ง ได้ดังนี้

ตารางที่ 21 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัด
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้าน
ต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ)	73	86.90
การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	45	53.57
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	42	50.00
การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	36	42.86
การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	30	35.71

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
จำนวน 84 แห่ง โดยสถานรับเลี้ยงเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า
1 ประเด็น จากตารางที่ 22 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการอย่าง
เป็นระบบ เรื่องแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ (ร้อยละ 86.90)
รองลงมาคือ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย (ร้อยละ 53.57) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของครอบครัวและชุมชน การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ และการบริหารจัดการบุคลากรทุก
ประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด (ร้อยละ 50.00 42.86 และ 35.71 ตามลำดับ)

ตารางที่ 22 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ
การเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก)	50	59.52
การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	20	23.81
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร	15	17.86
การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมและความเป็น พลเมืองดี	15	17.86
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป	1	1.19

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 84 แห่ง โดยสถานรับเลี้ยงเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 23 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ในเรื่องแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก (ร้อยละ 86.90) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ (ร้อยละ 23.81) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร และการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี (มีค่าร้อยละที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 17.86) และการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป (ร้อยละ 1.19)

ตารางที่ 23 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	24	28.57
การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	20	23.81
พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	15	17.86
พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	10	11.90
พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน	9	10.71
พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	5	5.95
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	3	3.57

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 84 แห่ง โดยสถานรับเลี้ยงเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 24 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 28.57) รองลงมาคือ การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 23.81) พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ (ร้อยละ 17.86) พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว และพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (ร้อยละ 11.90 10.71 5.95 และ 3.57 ตามลำดับ)

3) สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 103 แห่ง จัดการศึกษาออกเป็น 2 แบบ คือ จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) จำนวน 7 แห่ง และจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) จำนวน 96 แห่ง โดยจำแนกศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี มีจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.29 แห่ง ซึ่งจากการสังเคราะห์รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาทั้งแบบ 3 ด้าน และ 7 ด้านที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 60 แห่ง พบว่า ไม่มีผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 31.67 และครูหรือผู้ดูแลเด็กไม่ครบชั้น คิดเป็นร้อยละ 8.33 โดยสามารถจำแนกประเด็นจุดที่ควรพัฒนาจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดีที่บริหารจัดการแบบ 3 ด้าน ดังตารางที่ 25 ถึง 27 และบริหารจัดการแบบ 7 ด้าน ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 24 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ)	5	100.00
การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	4	80.00
การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	3	60.00
การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	1	20.00
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	1	20.00

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 5 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 25 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เรื่องแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตร และฐานข้อมูลเป็นระบบ (ร้อยละ 100.00) รองลงมาคือการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย (ร้อยละ 80.00) การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน (ร้อยละ 60.00 20.00 และ 20.00 ตามลำดับ)

ตารางที่ 25 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน	ร้อยละ (แห่ง)
การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวัง ติดตามพัฒนาการเด็ก)	4	80.00
การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	2	40.00
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร	1	20.00
การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคมปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี	-	-
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป	-	-

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 5 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็นจากตารางที่ 26 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ในเรื่องแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มุมประสบการณ์การเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็ก (ร้อยละ 80.00) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ (ร้อยละ 40.00) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาภาษาและการสื่อสาร (ร้อยละ 20.00)

ตารางที่ 26 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	2	40.00
พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	2	40.00
การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	1	20.00
พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน	1	20.00
พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	1	20.00
พัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	1	20.00
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	-	-

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 5 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 27 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร และพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (มีค่าร้อยละที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 80.00) รองลงมาคือ การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม พัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว และพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ (มีค่าร้อยละที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 40.00)

ตารางที่ 27 ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี

ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
ด้านสถานที่สะอาดปลอดภัย	35	63.64
ด้านบุคลากร	34	61.82
ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	29	52.73
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน	27	49.09
ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	19	34.55
ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย	18	32.73
ด้านส่งเสริมสุขภาพ	14	25.45

ในการสังเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 55 แห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดที่ควรพัฒนาได้มากกว่า 1 ประเด็น จากตารางที่ 28 พบว่า ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ ด้านสถานที่สะอาดปลอดภัย (ร้อยละ 63.64) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร (ร้อยละ 61.82) ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (ร้อยละ 52.73) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย และด้านส่งเสริมสุขภาพ (49.09 34.55 32.73 และ 25.45 ตามลำดับ)

3.4 การสังเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก

ในการสังเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการรับรองแล้ว จำนวน 1,971 แห่ง พบว่า มีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใด ต่ำกว่าระดับคุณภาพดี มีจำนวน 237 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.02 และมีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับคุณภาพดี จำนวน 566 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.72 โดยผู้จัดทำได้สังเคราะห์

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีค่าร้อยละสูงสุดจำแนกตามสังกัด ได้ดังนี้

3.4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวน 1,481 แห่ง โดยจำแนกศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี มีจำนวน 170 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.48 และศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี มีจำนวน 422 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.49 นำประเด็นที่มีค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้านมาสังเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

♦ ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด (ร้อยละ 46.47) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 88.15) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมและจริยธรรม ประพฤติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความเสียสละ มุ่งมั่นพัฒนางานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูหรือผู้ดูแลเด็ก มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กที่ชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีความตระหนักในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กตามแผนงาน จัดโครงการ และกิจกรรมโดยให้ทุกฝ่ายทั้งบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็ก โดยการส่งเสริมให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กได้รับการฝึกอบรมทักษะความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับการศึกษาปฐมวัย การอบรมความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมให้ครูและผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาการศึกษาปฐมวัย

3. ศูนย์พัฒนาเด็กให้ความสำคัญด้านมาตรการในการรักษาความปลอดภัย หรือแผนเผชิญเหตุ มีการซักซ้อมในการป้องกันภัยหรือความเสี่ยง มีถังดับเพลิงประจำอาคาร พร้อมทั้งติดตั้งสัญญาณเตือนภัย มีการจัดซ้อมแผนดับเพลิง การหนีไฟให้แก่ครูหรือผู้ดูแลเด็ก และเด็ก ด้านการรักษาความปลอดภัยด้านโรคติดต่อ จัดให้มีการคัดกรอง ตรวจสอบสุขภาพวัดไข้เบื้องต้นให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนทุกวัน ในด้านการรักษาความปลอดภัยแก่เด็ก มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ปกครองที่รับ-ส่งเด็กพร้อมลงนามทั้งเข้าและเย็น ด้านอาคารสถานที่ทั้งภายนอกและภายในอาคาร มีความมั่นคงแข็งแรง แสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี และเอื้อต่อการเรียนรู้

จุดที่ควรพัฒนา

1. ศูนย์พัฒนาเด็กยังขาดการจัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี หรือแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีไม่สอดคล้องกัน เป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ระบุไว้ในแผนไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดหรือประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนส่วนใหญ่ยังไม่มีบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กและชุมชน การดำเนินงานจึงไม่เป็นไปตามแผน ขาดความเป็นระบบ ขาดการติดตาม ปรับปรุง พัฒนาแผน ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานที่จะส่งผลให้บรรลุตามเป้าหมายได้
2. ศูนย์พัฒนาเด็กไม่มีหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก หรือมีหลักสูตรแต่ไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก เนื้อหาของหลักสูตรไม่เป็นปัจจุบันไม่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 การบริหารหลักสูตรไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะการประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงพัฒนาให้มีสาระของชุมชนหรือท้องถิ่น
3. ศูนย์พัฒนาเด็กขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจากต้นสังกัด ขาดการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หรือมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแต่ไม่เป็นระบบ และขาดความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กควรมีการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีให้มีความสอดคล้องกัน ทั้งเป้าหมาย ตัวชี้วัด มีการจัดทำโครงการและสรุปผลรายงานโครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ควรมีการประสานความร่วมมือกับท้องถิ่นอำเภอหรือท้องถิ่นจังหวัดเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงาน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก ศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบ มีตัวแทนชุมชน ราษฎรชาวบ้าน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เสนอต่อต้นสังกัด โดยผู้อำนวยการกองการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก ตรวจสอบ ส่งเสริม สนับสนุนพร้อมให้คำชี้แนะอย่างต่อเนื่อง
2. ศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดทำหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กให้เหมาะสม และสอดคล้องกับช่วงวัยของเด็ก ปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 มีการเชื่อมโยงบริบทของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้ให้ชัดเจน โดยการเชิญวิทยากรจากภายนอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย หรือนักวิชาการศึกษา หรือเพื่อนครูจากศูนย์พัฒนาเด็กใกล้เคียงที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มาให้ความรู้ เป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน มีการประเมินหลังการใช้หลักสูตร และนำมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
3. ต้นสังกัดและศูนย์พัฒนาเด็กควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามงาน จัดทำปฏิทินการนิเทศการสอนของครูหรือผู้ดูแลเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ร่วมกันประชุมวางแผน กำหนดระยะเวลาการนิเทศ ประเด็นการนิเทศที่ชัดเจนและสะท้อนผลเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กได้นำผลจากการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนางาน ต้นสังกัดและศูนย์พัฒนาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยมีส่วนร่วมของ

ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นำประเด็นที่ศึกษามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ และดำเนินการตามขั้นตอนที่ต้นสังกัดกำหนด และควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในได้ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

◆ ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ความถี่ = 74.71) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ร้อยละ 53.32) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนและการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการจัดโครงการหรือกิจกรรม แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบทั้ง 6 กิจกรรม และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ มีการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง

2. ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการอบรมหลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การอบรมหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กมุ่งแสวงหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ สื่อประกอบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็ก สื่อทำมือ และสื่อสำเร็จรูปมีเพียงพอและหลากหลายในการส่งเสริมการเรียนรู้

3. ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีบุคลิกภาพที่ดี มีนิสัยอ่อนโยน สุภาพ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีเมตตาต่อเด็ก ให้ความรักและเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคน มีการพบปะผู้ปกครองของเด็กโดยการไปเยี่ยมบ้าน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ทั้งนี้ครูหรือผู้ดูแลเด็กได้จัดโอกาสให้เด็กทุกคนได้ฝึกทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตาม และปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัยพื้นฐานให้กับเด็กเพื่อปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำร่วมกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จุดที่ควรพัฒนา

1. ครูหรือผู้ดูแลเด็กขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แต่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก ไม่ได้ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนทำให้ไม่สามารถพัฒนาเด็กได้อย่างรอบด้าน และไม่มีการประเมินผลแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. ครูหรือผู้ดูแลเด็กขาดการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ ไม่มีเครื่องมือการประเมินพัฒนาการ ไม่มีการประเมินพัฒนาการเด็ก ข้อมูลสารสนเทศในการส่งเสริมพัฒนาเด็กไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน การสรุปผลรายงานการส่งต่อเด็กในแต่ละช่วงชั้นไม่เป็นระบบ

3. ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ยังไม่มีการจัดมุมประสบการณ์ให้เพียงพอเหมาะสมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การผลิตสื่อ การใช้สื่อไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก การใช้แหล่งเรียนรู้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะ

1. ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 โดยมีการผสมความร่วมมือกับท้องถิ่นอำเภอหรือท้องถิ่นจังหวัดให้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก พัฒนา ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามกระบวนการของการจัดการศึกษาแบบ Active Learning เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM) การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) โดยนำแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กมาจัดทำเป็นโครงการ และประเมินผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือปรับปรุงแบบบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ให้ถูกต้อง โดยควรประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินความรู้ สาระความรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กทุกหน่วยการเรียนรู้ สรุปผลการประเมินอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง และเมื่อสิ้นปีการศึกษา ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดทำบันทึกข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อสรุปผลรายงานแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบ หรือส่งต่อสถานศึกษาที่เด็กเข้ารับการการศึกษาต่อไป

3. ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่หลากหลายเพียงพอ และน่าสนใจ จัดทำสื่อให้ครอบคลุม 4 สาระความรู้ตามหลักสูตร โดยมีการจัดทำทะเบียนควบคุมสื่อ จัดหาสื่อให้สอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์ จัดให้มีการประเมินสื่อที่ใช้อย่างเป็นระบบ และจัดทำรายงานการประเมินการใช้สื่อเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรใช้สื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้หลากหลายมากขึ้น ทั้งที่เป็นสื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สื่อวัสดุเครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น โดยปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของท้องถิ่น มาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เชิญตัวแทนภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น ทำของเล่นด้วยวัสดุจากธรรมชาติ จากของเหลือใช้ การทำอาหารพื้นบ้าน การเพาะปลูกง่าย ๆ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง

◆ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ความถี่ = 66.47) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ร้อยละ 23.46) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. เด็กมีสุขภาพแข็งแรง มีรูปร่างสมส่วน มีน้ำหนัก ส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีกล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ที่แข็งแรง มีสุขภาพช่องปากที่ดี ปราศจากโรค มีสุขภาพจิตดี ร่าเริง แจ่มใส เนื่องจากเด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กจัดให้ และมีการชั่งน้ำหนัก ส่วนสูงอยู่เสมอเด็กได้รับการส่งเสริมให้มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี เด็กได้รับการตรวจสุขภาพและล้างมือทุกเช้าเมื่อมาถึงโรงเรียน รู้จักล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากเข้าห้องน้ำจนเป็นนิสัย เด็กได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีและฉีดวัคซีนป้องกันโรคที่จำเป็นและได้รับการทันตกรรมสุขภาพ รวมทั้งเด็กได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นหรือคัดกรองอาการป่วยรายวันเป็นประจำ

2. เด็กได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยครูหรือผู้ดูแลเด็ก โดยการเล่า นิทานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสนทนาที่เสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยจะสอดแทรกในทุกกิจกรรมที่เด็กทำ เด็กได้รับการส่งเสริมในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของไทย ปลูกฝังให้เด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมแบบไทยให้ความร่วมมือในการแต่งกายแบบไทย สุขภาพเมื่อพบผู้ใหญ่ รู้จักแสดงความเคารพได้เหมาะสมตามวัยด้วยการไหว้และกล่าวทักทายสวัสดิ์ รู้จักแสดงความเคารพอย่างนอบน้อมเหมาะสมตามวัย

3. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ มีระเบียบวินัย เข้าแถว อดทน รอคอย เช่น เดินเข้าแถว เป็นระเบียบเรียบร้อย เด็กมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข ร่าเริง แจ่มใส และอารมณ์ดีผ่านการเล่น เด็ก มีความมั่นใจในตนเอง กล่าวพูด กล่าวแสดงออก มีความภูมิใจในผลงานของตนเอง ยิ้มเมื่อได้รับคำชมหรือการปรบมือชื่นชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและบุคคลที่คุ้นเคย เล่นและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อน และรู้จักแบ่งปัน

จุดที่ควรพัฒนา

1. เด็กยังไม่ได้รับการส่งเสริมสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพของตนเองตามวัย การดูแลความสะอาดของเครื่องแต่งกาย การล้างมือหลังเข้าห้องน้ำ การใช้ช้อนในการรับประทานอาหาร การจัดเก็บของใช้ส่วนตัว และไม่ใช้ของร่วมกัน อาทิ แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น

2. เด็กไม่ได้รับการส่งเสริมให้ดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน แปรงฟันไม่ถูกวิธีหรือไม่ได้แปรงฟัน การตรวจสุขภาพช่องปากและฟันไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เด็กบางส่วนนำขนมกรุบกรอบ ขนมหรือเครื่องดื่มที่มีรสหวานส่งผลเสียต่อช่องปากและฟัน มารับประทานที่ศูนย์พัฒนาเด็ก ส่งผลให้เด็กฟันผุ

3. เด็กยังไม่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำวัน หรือตรวจความสะอาดของร่างกาย อาทิ เล็บ หู ฝ่าเท้า เป็นต้น ไม่มีการบันทึกน้ำหนัก และส่วนสูงของเด็กเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัยอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. เด็กควรได้รับการพัฒนาให้รู้จักการดูแลสุขภาพอนามัย โดยการฝึกปฏิบัติให้ดูแลรักษาความสะอาด เช่น ฝึกการล้างมืออย่างถูกวิธี ฝึกการใช้ช้อนส้อมหรือช้อนส้อมในการตักอาหารเข้าปากด้วยตนเอง ไม่ใช้มือหยิบจับอาหาร รักษาความสะอาดไม่หกเลอะเทอะ เป็นต้น ศูนย์พัฒนาเด็กอาจจัดแผนภาพขนาดใหญ่ที่แสดงขั้นตอนการล้างมือที่ถูกต้องในบริเวณอ่างล้างมือ เน้นย้ำการปฏิบัติของเด็กอยู่เสมอ และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยดูแลการปฏิบัติของเด็กที่บ้าน ฝึกให้เด็กทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัยอย่างสม่ำเสมอ

2. เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้แปร่งฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันทุกวัน ควรมีแปรงสีฟันแขวนไว้ พร้อมแก้วน้ำ และผ้าเช็ดมือเป็นส่วนตัว รวมทั้งจัดสถานที่ที่เหมาะสมถูกสุขลักษณะสำหรับเด็กแปร่งฟัน โดยครูหรือผู้ดูแลเด็กควรสอนวิธีการแปร่งฟันตามหลักวิธีของกรมอนามัย ผ่านการเล่นทาน สื่อกาการ์ตูน หรือการร้องเพลงประกอบท่าทาง ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติจริง นำผลการประเมินมาใช่วางแผนโดยให้เด็กมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นสุขนิสัยที่ดี และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กควรทำข้อตกลง ขอความร่วมมือและประสานความเข้าใจกับผู้ปกครองในการงดนำขนมขบเคี้ยว หรือเครื่องดื่มที่มีรสหวานให้เด็กมารับประทานที่ศูนย์พัฒนาเด็กให้ชัดเจน

3. เด็กควรได้รับการตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำทุกวัน โดยครูหรือผู้ดูแลเด็กต้องบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง และบันทึกการตรวจสุขภาพ เช่น ผอม คีรีชะ หู เล็บมือ เล็บเท้า ปาก ลิ้น ฟัน จมูก ตา ผิวหนัง ใบหน้า และเสื้อผ้า เป็นต้น ตามกระบวนการตรวจสุขภาพเด็กที่ถูกต้อง และหากมีร่องรอยการบาดเจ็บที่เกิดขึ้น ครูหรือผู้ดูแลเด็กจะต้องแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบ ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมให้เด็กได้ดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย การดูแลเรื่องความปลอดภัยของตนเองได้เบื้องต้นตามวัย โดยการฝึกฝนให้ติดเป็นนิสัย การกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติพร้อมกันด้วยการสร้างข้อตกลง การใช้เพลง การใช้นิทาน การใช้สัญญาณ เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติร่วมกันกับเพื่อนอย่างต่อเนื่องทุกวัน ทำให้ติดเป็นนิสัย และกลับไปปฏิบัติที่บ้านต่อไป

3.4.2 สถานรับเลี้ยงเด็ก สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 สถานรับเลี้ยงเด็ก สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีจำนวน 387 แห่ง โดยจำแนกสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี มีจำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.21 และศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี มีจำนวน 84 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.71 นำประเด็นที่มีค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้านมาสังเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

♦ ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 54.55) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 88.15) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมีความรู้ความสามารถ มีภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีในองค์กร ให้ ความสำคัญและมุ่งมั่นในการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีคุณภาพ มีการบริหารจัดการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยจัดเป็นหมวดหมู่ตามงานต่างๆ สะดวกต่อการใช้งาน ข้อมูลเป็นปัจจุบัน
2. สถานรับเลี้ยงเด็ก มีโครงสร้างการบริหารงานและมอบหมายงาน ให้ผู้ดูแลเด็กรับผิดชอบงานตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล มีหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมคุณภาพของเด็กอย่างหลากหลายตามศักยภาพของเด็ก มีโครงการหรือกิจกรรมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
3. สถานรับเลี้ยงเด็กมีอาคารที่มั่นคงแข็งแรงตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีขอบเขตและมีทางเข้าออกที่ชัดเจน สะอาด ปราศจากมลพิษ มีสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร มีสนามเด็กเล่นที่เหมาะสม ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีห้องกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรมกลางแจ้งที่เหมาะสม ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ตกแต่งการจัดมุมที่เก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ และเหมาะสม สะอาด สวยงาม เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูเด็กได้เป็นอย่างดี

จุดที่ควรพัฒนา

1. การบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กยังไม่เป็นระบบ ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผน การประกันคุณภาพภายใน โดยส่วนใหญ่จึงไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการหรือกิจกรรม ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการบริหารจัดการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็ก
2. สถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีหลักสูตรของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือมีหลักสูตรแต่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2560 หรือหลักสูตรที่มียังไม่ครอบคลุม และไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก
3. สถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีระบบการเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลเด็กไม่เป็นปัจจุบัน ขาดความสมบูรณ์และความถูกต้อง ไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันทั่วทั้งเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ทำให้การประสานงาน การควบคุมและแก้ปัญหาทำได้ล่าช้า เนื่องจากยังจัดเก็บข้อมูลเป็นเอกสาร ไม่มีการสำรวจหากเกิดการสูญหาย

ข้อเสนอแนะ

1. สถานรับเลี้ยงเด็กควรวางระบบการบริหารภายในสถานรับเลี้ยงเด็กร่วมกับบุคลากร เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน แผนการจัดทำกิจกรรมหรือโครงการ การประเมินผลการจัดกิจกรรม เป็นต้น

2. สถานรับเลี้ยงเด็กควรดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เป็นปัจจุบันและในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ควรกำหนดโครงการที่จะดำเนินงานระหว่างปี เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ เป้าประสงค์ และอัตลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้ ควรประกาศใช้หลักสูตรตามแผนพัฒนาการศึกษา และให้มีการประเมินการใช้หลักสูตรของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อนำผลมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไป

3. สถานรับเลี้ยงเด็กควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศแต่ละงานให้เป็นระบบ มีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เช่น งานการบริหารจัดการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานวิชาการ งานสัมพันธ์ชุมชนและการพัฒนาเครือข่าย เป็นต้น ควรมีกระบวนการดำเนินงาน มีการวางแผน มีการดำเนินงาน มีการตรวจสอบ กำกับ ติดตามและประเมินผลงาน สรุปผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา

♦ ด้านผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ร้อยละ 60.00) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (ร้อยละ 59.52) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองจากการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีความเข้าใจหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ เทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ จัดทำสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างหลากหลาย สามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตามช่วงอายุ ของเด็ก สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้

2. ผู้ดูแลเด็กมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดูแลเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายมีความเหมาะสม เรียบร้อย มีคุณธรรม จริยธรรมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กด้วยความรักและเมตตา มีความรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ผู้ดูแลเด็กมีเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อใช้ประกอบการประเมินพัฒนาการเด็กครบทั้ง 4 ด้าน มีแบบประเมินพัฒนาการ แบบบันทึกพฤติกรรม บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเด็ก จัดเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล เพื่อส่งผ่านในลำดับขั้นต่อไปอย่างเป็นระบบ

จุดที่ควรพัฒนา

1. ผู้ดูแลเด็กไม่ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือแผนการจัดประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กจึงไม่ได้ดำเนินการตามแผน และไม่มีการประเมินผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมหลักยังไม่ครบทั้ง 6 กิจกรรม การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติยังมีน้อย การบันทึกหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และประเมินพัฒนาการเด็กยังไม่ต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน

3. ผู้ดูแลเด็กเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ยังไม่เหมาะสม ไม่ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน กิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็กยังไม่หลากหลาย ไม่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ดูแลเด็กควรพัฒนาตนเองในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งต้องจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นแบบมีจุดมุ่งหมาย สร้างเสริมประสบการณ์และธรรมชาติการเรียนรู้ให้แก่เด็กตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผู้ดูแลเด็กควรจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ ซึ่งหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างสมดุลและรอบด้านตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

2. ผู้ดูแลเด็กควรจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้ดูแลเด็กทุกคนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่น่าสนใจให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเก็บเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมเพื่อให้เด็กได้พัฒนาทั้ง 4 ด้านเต็มตามศักยภาพตามวัย ควรมีการจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ อย่างน้อย 4 มุม เช่น มุมเกมการศึกษา มุมบทบาทสมมติ มุมหนังสือ มุมประสบการณ์ให้มีความแปลกใหม่ท้าทายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กทุกครั้งควรมีการบันทึกพฤติกรรมเด็กอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ควรมีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม และนำผลมาปรับปรุง

3. ผู้ดูแลเด็กควรประสานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมาใช้ในการจัดการศึกษา เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้กับเด็กปฐมวัยนั้นต้องพิจารณาในหลักของความสอดคล้องกับหลักการสนับสนุนพัฒนาการของเด็กและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนการประเมินผลพัฒนาการตามวัตถุประสงค์การศึกษา

♦ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ประเด็นจุดเด่นที่มีค่าร้อยละสูงสุดได้แก่ พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 56.36) ประเด็นจุดที่ควรพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุด ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี (ร้อยละ 28.57) โดยสามารถสังเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. เด็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตามวัย เล่นร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับ เกือบของเล่นของใช้เข้าที่ ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ยิ้มแย้ม แจ่มใส ร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก
2. เด็กได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักการอดทนรอคอย การเสียสละ มีความสามัคคี และมีความพร้อมทางด้านสติปัญญาที่จะไปศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองทุกคน
3. เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ มีน้ำใจรู้จักแบ่งปัน พุดจาสุภาพ รู้จักขอบคุณและขอโทษ มีจิตอาสา ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน รับผิดชอบทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายได้ตามวัย ชื่นชมในความสามารถ ผลงาน หรือความสำเร็จของผู้อื่น แสดงความอ่อนโยน สงสาร และเห็นใจคนหรือสัตว์เอื้อเฟื้อและรู้จักการแบ่งปัน

จุดที่ควรพัฒนา

1. เด็กยังขาดระเบียบวินัย ในการเก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ การเข้าแถว มารยาทในการรับประทานอาหาร การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและข้อตกลงทั่วไปซึ่งเด็กยังปฏิบัติได้ไม่เหมาะสมตามวัย
2. เด็กส่วนใหญ่ขาดทักษะและโอกาสในการแสดงความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีในการร่วมกิจกรรมประจำวัน ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบและการทำงานที่ได้รับมอบหมายยังมีน้อย ขาดคุณลักษณะที่ดีในด้านการแบ่งปัน
3. เด็กยังมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย การรู้จักการไหว้ ขอบคุณ ขอโทษ การพูดจาลงท้ายด้วยคำสุภาพ ครับ ค่ะ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย การปฏิบัติตามวัฒนธรรมและความเป็นไทย และการเคารพธงชาติยังขาดการปลูกฝังให้เกิดเป็นนิสัยในตัวเด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. เด็กควรได้รับการปลูกฝังฝึกหัดพฤติกรรมด้านความมีวินัยเป็นอย่างมาก โดยผู้ดูแลเด็กควรฝึกให้เด็กฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง และปฏิบัติตาม เช่น การฝึกความอดทน รู้จักการรอคอย การพูดที่มีคำลงท้าย ครับ หรือ ค่ะ โดยผู้ดูแลเด็กต้องมีเทคนิควิธีการในการเก็บเด็ก เช่น การฝึกเด็กให้เข้าแถวโดยการให้เด็กยืนเข้าแถวตามสัญลักษณ์ การรอคอยรับประทานอาหารพร้อมกัน การเข้าแถวล้างมือตามลำดับก่อนหลัง ทั้งนี้ควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองให้ช่วยส่งเสริมเมื่อเด็กอยู่ทางบ้านด้วย ในเรื่องฝึกฝนการอดทน รอคอย เพื่อให้เด็กปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัยที่ติดมาต่อไป
2. เด็กควรได้รับการพัฒนาให้มีพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมประจำวัน 6 กิจกรรม ได้แก่ กล้าพูด กล้าแสดงออก การสื่อความคิด ใช้ภาษาสื่อสาร มีการเล่นโดยอิสระตามความต้องการของตนเอง โดยครูหรือผู้ดูแลเด็กสามารถ

กำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อฝึกทักษะความเป็นผู้นำสลับสับเปลี่ยนเป็นรายวันหรือสัปดาห์เพื่อปลูกฝังทักษะความกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง

3. เด็กควรได้รับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมประเพณีและความเป็นไทย โดยผู้ดูแลเด็กควรมีกิจกรรมในการฝึกมารยาทในการพูด การฟัง การไหว้ การแสดงความเคารพ มารยาทในการรับประทานอาหาร สุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพ ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาสังคมนิสัยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การไหว้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ การพูดมีหางเสียง “ค่ะ ครับ” การพูดทักทาย “สวัสดี ขอขอบคุณ ขอโทษ” การรับประทานอาหาร ดื่มน้ำและดื่มนมให้หมดไม่เหลือทิ้ง การไม่เล่นหรือพูดคุยกันระหว่างรับประทานอาหาร การสวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกจากห้องเรียน เป็นต้น

3.4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการสังเคราะห์รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 103 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) จำนวน 7 แห่ง และส่วนที่ 2 มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) จำนวน 96 แห่ง สรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำนวน 7 แห่ง โดยไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดี และไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี จึงไม่มีประเด็นจากจุดเด่น และศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี มีจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 นำประเด็นที่มีค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้านมาสังเคราะห์ จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

จุดที่ควรพัฒนา

1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การดำเนินงานไม่เป็นระบบ ไม่มีหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในยังไม่ชัดเจน
2. ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก การจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสม และไม่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย คือ การพูดจาไม่สุภาพ ไม่มีหางเสียง การแย่งของเล่นจากเพื่อน การไม่รู้จักแบ่งปัน และเด็กยังมีภาวะผู้นำน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กโดยจำแนกตามช่วงวัยให้ครบทุกช่วงวัย เพื่อนำไปใช้อบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตประจำวันและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็ก กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ควรกำหนดให้มี

การใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ศูนย์พัฒนาเด็กควรร่วมกันจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self – Assessment Report : SAR) ให้เป็นระบบ สะท้อนคุณภาพเด็กและผลสำเร็จของกระบวนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กอย่างชัดเจน ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดและควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่าย นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานต้น โดยให้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

2. ผู้ดูแลเด็กควรจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เช่น ให้เด็กได้วาดภาพอย่างอิสระ ปั้นดินน้ำมันหรือแป้งโดว์ตามจินตนาการ ประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากเศษวัสดุตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน จัดกิจกรรมเล่านิทานให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติหรือให้เด็กแต่งเติมเรื่องตามจินตนาการ ให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมทดลองทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมการทำอาหาร กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการให้เด็กที่เหมาะสมตามวัยได้ปฏิบัติจริงฝึกการตั้งสมมติฐาน การทดลอง การสังเกต การเปรียบเทียบ การสรุปผลการทดลอง และการนำเสนอ เป็นต้น และควรประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขพัฒนาเด็กรายบุคคลให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสมตามวัย

3. เด็กควรได้รับการฝึกมารยาทและวัฒนธรรมไทยที่ดี โดยผู้ดูแลเด็กควรฝึกให้เด็กใช้คำพูดที่สุภาพ มีคำลงท้าย “ค่ะ หรือ ครับ” ทุกครั้งที่พูดคุยกับเด็กเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้ทำตามจนเป็นนิสัย เด็กควรได้รับการปลูกฝัง อบรม หรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาเด็กด้านสังคม ในการทำกิจกรรมเสรี โดยเฉพาะการเล่นของเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรสร้างข้อตกลงกับเด็กให้เก็บของเล่นเข้าที่ทุกครั้งเมื่อเล่นเสร็จ เด็กควรได้รับการทำกิจกรรมด้วยการแบ่งกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มย่อย ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม จัดแบ่งหน้าที่ให้เด็กแต่ละคน รู้จักการทำกิจกรรมร่วมกัน แบ่งปันกัน เป็นตัวแทนในการนำเสนอ หรือเป็นผู้นำ มีความเสียสละ อาสาช่วยเหลืองานร่วมกัน เช่น การเป็นตัวแทนแจกใบงาน อุปกรณ์ต่าง ๆ ของเล่น ของใช้ มาให้กับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำนวน 96 แห่ง โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านสูงกว่าระดับคุณภาพดีและไม่มีผลการประเมินด้านใดต่ำกว่าระดับคุณภาพดี จำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 และศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินอย่างน้อยหนึ่งด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.29 นำประเด็นที่มีค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้านมาสังเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

จุดเด่น

1. ศูนย์พัฒนาเด็กมีการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลด้านความสะอาดทั้งภายในและภายนอกอาคาร อย่างสม่ำเสมอ ทั้งพื้นที่จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องประกอบอาหาร บริเวณภายใน

อาคารสะอาด มีขอบเขต มีรั้วกำแพงกันชัดเจน มีความปลอดภัย ไม่มีแหล่งน้ำขัง ไม่มีจุดเสี่ยง อันตรายสำหรับเด็ก พื้นห้องน้ำ ห้องสุขาปูด้วยกระเบื้องกันลื่น มีล็อกโครกขนาดเหมาะสมสำหรับเด็ก เพียงพอ จัดแบ่งพื้นที่การใช้สอยเหมาะสม

2. ศูนย์พัฒนาเด็กมีคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กที่เข้มแข็ง ให้การดูแลและให้คำปรึกษาหารือ และร่วมกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็ก อย่างต่อเนื่อง เช่น ร่วมมือในการมาประชุม และมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กจัดขึ้น นำอาหารมาเลี้ยงเด็กและแจกของขวัญให้เด็กในกิจกรรมวันเด็กกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ องค์กรภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3. ศูนย์พัฒนาเด็กให้ความสำคัญด้านการใช้น้ำสะอาด เช่น การปรุงอาหาร การชำระล้าง วัสดุดิบ การชำระล้างภาชนะ เป็นต้น มีห้องประกอบอาหารแยกเป็นสัดส่วน มีประตู หน้าต่าง แข็งแรงได้มาตรฐาน จัดพื้นที่ภายในเป็นระเบียบ อากาศถ่ายเทได้สะดวก สะอาดเหมาะสม มีโต๊ะ ม้านั่งสำหรับเด็ก รับประทานอาหารขนาดเหมาะสมกับวัยเด็ก มีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพอาหารถูกต้องตามหลักโภชนาการ

จุดที่ควรพัฒนา

1. ความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ สถานที่แปร่งพื้น ไม่ถูกสุขลักษณะ มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีขนาดของสุขภัณฑ์ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารไม่ปลอดภัย มีเหลี่ยมเสาภายในห้องเรียน พื้นทางเดินคอนกรีตชำรุด สนามเด็กเล่นชำรุดและไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่มีรั้วกันรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็ก

2. ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษา ต่อ การอบรม สัมมนา ทำให้ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้าน

3. การจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ยังไม่ครอบคลุม การออกกำลังกายเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ยังมีน้อย ผู้ดูแลเด็กบางส่วนขาดการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย ขาดการปลูกฝังให้เด็กมีความประหยัด

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กควรดูแลสุขลักษณะห้องส้วมเรื่องความสะอาด พื้นต้องแห้ง และไม่ลื่น โถส้วมควรให้มีขนาดพอเหมาะกับสรีระของเด็ก ไม่ควรเป็นแบบนั่งยองกับพื้น หากยังไม่มียกประมาณที่จะเปลี่ยน ควรติดตั้งให้มีราวจับ ที่ปัสสาวะเด็กผู้ชายต้องทำเพิ่มเพื่อเป็นการแบ่งแยกการใช้ระหว่างเด็กผู้หญิง เด็กผู้ชาย และให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก อ่างล้างมือควรมี เจล หรือสบู่ ไว้ให้เด็กใช้ล้างมือ ควรจัดเป็นมุมประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ รอบบริเวณเสาภายในห้องเรียนเพื่อลดอันตรายที่เกิดจากเหลี่ยมเสาภายในห้องเรียน ควรจัดให้มี

ถึงดับเพลิงติดตั้งไว้ โดยเฉพาะภายในห้องเรียนที่ติดกับห้องครัว และบริเวณภายนอกที่เป็นลานสำหรับให้เด็กได้วิ่งเล่น หรือเล่นเครื่องเล่นสนาม ควรจัดทำแผนอพยพเด็กในกรณีเกิดไฟไหม้ และจัดสาธิตการใช้ถังดับเพลิงให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดทำสมุดสำหรับให้ผู้ปกครองลงชื่อเพื่อรับ - ส่ง เด็ก ควรมีช่องลงให้ลงชื่อทั้งมาส่งและรับกลับ และควรให้ผู้ปกครองเป็นผู้ลงชื่อเอง ทั้งนี้เพื่อป้องกันกรณีเด็กหายหรือเด็กกลับไม่ถึงบ้าน

2. ศูนย์พัฒนาเด็กควรให้ ผู้ดูแลเด็กศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และควรจัดให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรม พัฒนาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ เช่น การสร้างสื่อที่ทันสมัยประกอบการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ การให้เด็กได้ฟังนิทานจากการเล่าของครูหรือผู้ดูแลเด็กจากหนังสือนิทานเรื่องใหม่ๆ หรือจากสื่อวีดิทัศน์ และมีการซักถามเด็ก ให้ตอบคำถาม พร้อมสรุปคำสอนจากนิทานเรื่องต่างๆ เป็นต้น

3. ผู้ดูแลเด็กควรประสานกับต้นสังกัดให้จัดอบรมเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การเขียนแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและวิธีการจัดกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก เพื่อผู้ดูแลเด็กจะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับหลักสูตร เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรจัดทำเอกสารประกอบการทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเก็บออมและการประหยัด เช่น กำหนดข้อตกลงในการรับประทานอาหารให้หมดไม่เหลือทิ้ง และไม่รับประทานขนมกรุบกรอบ โดยอาจจัดทำโครงการหยุดซื้อขนมเพื่อการเก็บออมและเพื่อส่งเสริมให้เด็กเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ผ่านวิธีการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็ก ทบทวนและย้ำเตือนเป็นประจำทุกวัน รวมทั้งสื่อสารกับผู้ปกครองและติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็ก ปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย ส่งเสริมให้ออกกำลังกายเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้มากขึ้น เช่น จัดกิจกรรมปีนป่าย ไต่ วิ่ง ภายนอกห้องเรียน หรือนำเด็กออกสำรวจภายนอกห้องเรียน เป็นการส่งเสริมเพื่อให้เด็กได้รู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัย ส่งเสริมการทำกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การทำความเคารพ การเรียนรู้มารยาทและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันภายในห้องเรียน การพูดจามีหางเสียง ลงท้ายคำพูดว่า “ครับ” หรือ “ค่ะ” การเรียนรู้ประเพณีท้องถิ่นจากชุมชน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตามได้จนเป็นนิสัย

3.5 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

จากการสังเคราะห์รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 1,971 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้จัดทำจึงได้รวบรวมและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัด ดังนี้

3.5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยกองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ควรดำเนินการในการส่งเสริม สนับสนุน กำหนดนโยบายเชิงรุก ด้านการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัด โดยการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กแบบยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม จำแนกตามระดับ ตำบล อำเภอ และจังหวัดคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบที่ได้มาตรฐานอำเภอละ 1 แห่ง ที่มีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นแม่ข่ายหรือพี่เลี้ยง มีการลงนามเพื่อทำความร่วมมือ (MOU) ร่วมแลกเปลี่ยน พัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการ ศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก และครูหรือผู้ดูแลเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การจัดทำสื่อ การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้สะอาดปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ ท้องถิ่นอำเภอ และท้องถิ่นจังหวัดควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องใช้เป็นข้อมูลรายงาน คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในภาพรวมของ จังหวัด

2. จัดทำบันทึกลงนามความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย หรือมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการให้แก่บุคลากรในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งผู้บริหาร นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กเช่น การจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กให้ สอดคล้องกับบริบทของชุมชน การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร การ สร้างเครื่องมือ แบบวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย การผลิตสื่อเทคโนโลยี และสื่อธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ในด้านการขาดแคลนอัตรากำลังอาจ ทำความร่วมมือขอสนับสนุนให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมาฝึกสอน จัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามความ เหมาะสมของแต่ละศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น

3. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากองค์กรภายนอก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น หน่วยงาน ของรัฐ วัด มัสยิด หน่วยงานเอกชน บริษัทต่าง ๆ ผู้ปกครอง ครูจากสถานศึกษาในระดับพื้นฐาน ปราชญ์ ชาวบ้านคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น โดยจัดตั้งภาคีเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับภาค ระดับ จังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนทุนสนับสนุนทรัพยากร การใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน การจัดทำ ฐานข้อมูลเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อเอื้ออำนวยในการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ ควรมีตัวแทนของแต่ละศูนย์หมุนเวียนกันในการเยี่ยมชม ศึกษาดูงาน และให้คำชี้แนะแก่ศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อ ร่วมกันพัฒนาระดับศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

3.5.2 ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดควรดำเนินการจัดทำนโยบายแบบเร่งด่วน ภายใต้โครงการ “สถานรับเลี้ยงเด็กต้นแบบที่มีมาตรฐาน” ควบรวมสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีหลายแห่งในพื้นที่ตำบล หากพบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กใดมีมาตรฐานการดำเนินงานที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ควรมีการเจรจาและจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่รับผิดชอบการศึกษา เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเบื้องต้นในการดำเนินงาน และร่วมกันวิเคราะห์ พัฒนา ส่งเสริมการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรวางแผนพัฒนามาตรฐานของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2562 กับสถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่ง เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดควรกำหนดรูปแบบรายงานการประเมินตนเองโดยมีแบบฟอร์ม แนวทางหรือคู่มือการจัดทำ SAR ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กในสังกัดเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทุกปี

3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรผู้ดูแลเด็กในด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมความรู้ในด้านต่างๆ การจัดทำหลักสูตรปฐมวัย หลักสูตรการบริหารองค์กร รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยอาจทำความร่วมมือทางด้านวิชาการ (MOU) กับมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ หรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านปฐมวัย เพื่อเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงในการพัฒนาบุคลากรของสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไป

3.5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานคร

1. กรุงเทพมหานคร โดยสำนักพัฒนาสังคม ควรมีนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุน ควบรวม หรือถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรุงเทพมหานครอย่างเต็มรูปแบบ โดยควรบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานเขตต่าง ๆ มีการปรับปรุง พัฒนาด้านหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ งบประมาณ บุคลากร สถานที่ทั้งด้านความสะอาด ความปลอดภัยให้ถูกสุขลักษณะ และเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้การดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สำนักงานเขตควรสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กที่ตั้งอยู่ภายในเขตเดียวกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบในแต่ละเขต โดยให้สำนักงานเขตเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ สถานที่ บุคลากรและสื่อต่างๆ ผ่านการจัดในรูปแบบโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากศูนย์พัฒนาเด็กที่เป็นต้นแบบในแต่ละเขต ขอความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนเอกปฐมวัยเข้ามา

ให้คำแนะนำการพัฒนาในแต่ละด้าน เช่น ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อาหาร สถานที่ สะอาดปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หรือการทำความร่วมมือในการรับนักศึกษาฝึกสอนเอกปฐมวัยมาฝึกสอนและพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย เป็นต้น

3. สำนักงานเขตควรสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก กับโรงเรียนขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตเดียวกัน เพื่อขอรับการสนับสนุน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แหล่งเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนการสอน ฯลฯ และควรมีการจัดตั้งแกนนำเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็ก มีวิทยากรแกนนำในแต่ละเรื่องของการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. ดร.นันทา หงวนตัด	รักษาการผู้อำนวยการ สมศ.
2. ดร.วรวิช ภาสาวสุวัศ	รองผู้อำนวยการ
3. นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย	รองผู้อำนวยการ
4. ดร.นภาพร ส่งแสง	หัวหน้าสำนักประเมินและรับรอง

ผู้จัดทำ

1. นายกীরติ ฆารเจริญ	หัวหน้า grp.1
2. นางลดารัตน์ ศศิธร	นักวิชาการ
3. นางสาวณภัสสร เกษมทรัพย์	นักวิชาการ
4. นางสาวเลิศศิริ เตโชภีวัฒนกุล	นักวิชาการ